www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Głos weekend

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Piątek
13 września 2024
nr 72 (LXXIX)
cena: 20 kč

WIADOMOŚCI
UCZCZONO OLSZAKA
STR. 2-3

KULTURA
CZAS WYJMOWAĆ KSIĄŻKI Z WALIZKI
STR. 5

SPORT
GIBCZOK 2024 – TRIATHLON DLA ODWAŻNYCH STR. 10

Przygotowania do wielkiej wody

PROBLEM: Synoptycy alarmują – do poniedziałku w niemal całym kraju należy się spodziewać bardzo obfitych opadów deszczu. Najgorsza sytuacja ma panować w naszym regionie, a krytyczne mają być sobota i niedziela. Z powodu załamania pogody odwołano w ten weekend większość imprez plenerowych.

Janusz Bittmar

W niektórych regionach Republiki Czeskiej w ciągu czterech dni może spaść nawet 400 mm wody na metr kwadratowy. W związku z tym grożą lokalne powodzie i podtopienia. W czasie weekendu będzie też mocno wiało, co z kolei grozi uszkodzeniami budynków, łamaniem i wyrywaniem drzew z korzeniami, paraliżem transportu. Największe ulewy spodziewane są w Jesionikach i Beskidach. – Niż genueński będzie o tyle groźny, że towarzyszące mu ulewy najpierw przemieszczą się na wschód kraju, a potem zawrócą, z podwójną mocą na wschód kraju – ocenił dla ČT24 dyrektor Czeskiego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Mark Rieder.

Rękę na pulsie trzymają włodarze miast i gmin na Śląsku Cieszyńskim. Wczoraj we wszystkich zagrożonych miejscach spotkały się miejscowe sztaby kryzysowe, by skoordynować i ustalić plan działania na najbliższe godziny. Po fatalnych w skutkach powodziach z lat 1997 i 2002 nikt nie chce ryzykować dodatkowych problemów związanych ze zlekceważeniem żywiołu. – Jesteśmy przygotowani na najgorsze, ale wierzymy, że fatalne wieści pogodowe nie sprawdzą się dosłownie. Wczoraj sprawdzane były m.in. worki z piaskiem, które w pierwszej linii walki z żywiołem mają kluczowe znaczenie – poinformowała „Głos" Jana Pondĕličkowa, rzeczniczka prasowa bogumińskiego ratusza.

Ciąg dalszy na str. 3

Czwartkowy krajobraz na Moście Wolności w Cz. Cieszynie. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Przed ulewnymi deszczami i powodziami przestrzegają także polscy synoptycy. Na apokalipsę przygotowuje się m.in. Wrocław. „Poszczególne wiązki modeli numerycznych w dalszym ciągu podtrzymują groźny incydent związany z niżem genueńskim, który przemieszczać się będzie m.in. przez obszar Polski, niosąc intensywne, wielogodzinne opady deszczu oraz związane z nimi bardzo duże, ekstremalnie duże sumy opadowe" – czytamy w komunikacie zamieszczonym przez Meteo Alert-Dolny Śląsk.

REKLAMA

GŁ-001

Beskydský Dogmaraton
SPORT - MUZYKA - BUFET
ATRAKCJE DLA DZIECI
28 WRZEŚNIA TRZYNIEC – PZKO GUTY
TOMBOLA - 17:00
ROCKSOAR - 18:00
EMERYTH - 20:00

GŁ-427

MK PZKO i Gmina Trzanowice zapraszają na
DOŻYNKI TRZANOWSKIE
21 września 2024
O godz. 13.00 pochód dożynkowy, o godz. 14.00 obrządek dożykowy
W programie: uczniowie Szkoły im. J. Kubisza z Gnojnika, „Dziecka z Trzanowic", ZT „Trzanowice", ZPiT „Zaolzi" z Jabłonkowa, muzyka na cymbałach „Lagan", przegląd talentów, o godz. 18.30 przedstawienie Teatru Cieszyńskiego pt. „Słynne songi", zabawa taneczna „Smolaři".

GŁ-453

ZDANIEM... Beaty Schönwald

beata.schonwald@glos.live

We wrześniu ilość mojego czasu wolnego zależy od tego, czy obrodziły jabłka. W tym roku nie będę go miała zbyt wiele. Po ubiegłorocznej przerwie, którą zafundowały sobie jabłonie w naszym przydomowym sadzie, w tym roku niektóre drzewa wręcz uginają się pod ciężarem owoców. Szczęśliwie, spóźniony wiosenny mróz ominął większość z nich. Nadszedł więc czas zrywania jabłek, układania w piwnicy, krojenia, suszenia, tarcia, sterylizowania w słoikach, a potem rozpaczliwego szorowania dłoni przebarwionych przez sok na brązowy kolor. Może to dziwaczne, ale lubię te wszystkie czynności, które z upływem lat z nieznośnego obowiązku stały się dla mnie miłym jesiennym rytuałem.

Jabłko kojarzy mi się głównie z drugim śniadaniem. W czasach, kiedy uczęszczałam do szkoły i obok każdego domu jednorodzinnego rosły jabłonie, owoc ten znajdował się niemal w każdym tornistrze i szkolnym plecaku. Nie mieliśmy wtedy specjalnych przedmiotów, jak wychowanie do zdrowia czy zdrowy styl życia, z czym spotkałam się później u moich dzieci. Nikt nie musiał nas tego uczyć, bo owoce były naturalną częścią naszej diety. Latem dostępną i tanią, bo zerwaną we własnym ogródku, na skraju lasu czy nawet z drzew rosnących wzdłuż drogi. Zimą z kolei cieszyliśmy się z każdej pojedynczej pomarańczy wystanej w kolejce do sklepu warzywnego.

W dzisiejszych czasach od stycznia do grudnia mamy w sklepach tyle różnych owoców, że nie wszystkie jesteśmy w stanie nawet nazwać. Dział owoców i warzyw stał się dla nas jednym z wielu sektorów supermarketów, wokół których przechodzimy mniej lub bardziej obojętnie. Być może właśnie dlatego kosz opadniętych, robaczywych jabłek co roku zyskuje w moich oczach na wartości. Trochę przez sentyment, przede wszystkim zaś ze względu na kwaskowaty smak racuchów z jabłkami, jabłecznik na kruchym spodzie i popularne suszone „pieczki", które znikają ze stołu zawsze jako pierwsze spośród innych wymyślnych przysmaków.

CYTAT NA DZIŚ

dr hab. Bartłomiej Biskup
politolog z Uniwersytetu Warszawskiego

●●●

Rządząca koalicja cały czas będzie rozliczała Prawo i Sprawiedliwość i to będzie główną osią kampanii prezydenckiej

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

● **Sałajka w łomnej Górnej znana jest m.in. z tego źródełka. Napić się tej wody przybywają ludzie z różnych miejsc, nawet z Ostrawy, jak ta rodzina na zdjęciu.** Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...
13
września 2024

Imieniny obchodzą: Filip, Jan Chryzostom
Wschód słońca: 6.06
Zachód słońca: 18.57
Do końca roku: 109 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Weterana Służby Granicznej
Przysłowie: „Czym dłużej jaskółki we wrześniu zostają, tym dłużej piękne i jasne dni bywają"

JUTRO...
14
września 2024

Imieniny obchodzą: Bernard, Roksana
Wschód słońca: 6.08
Zachód słońca: 18.54
Do końca roku: 108 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Pierwszej Pomocy
Przysłowie: „Na Podwyższenie Świętego Krzyża jesień się przybliża"

POJUTRZE...
15
września 2024

Imieniny obchodzą: Albin, Nikodem
Wschód słońca: 6.09
Zachód słońca: 18.52
Do końca roku: 107 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Prostaty
Przysłowie: „Nikodem gdy suchy, rozprasza jesienne pluchy"

POGODA

piątek
dzień: 9 do 11°C
noc: 11 do 9°C
wiatr: 3-5 m/s

sobota
dzień: 13 do 15°C
noc: 14 do 12°C
wiatr: 2-4 m/s

niedziela
dzień: 12 do 14°C
noc: 12 do 10°C
wiatr: 5-4 m/s

Uczczono Olszaka

Na cmentarzu w Karwinie-Kopalniach odbyła się we wtorek kameralna uroczystość. Okazją była 85. rocznica męczeńskiej śmierci Wacława Olszaka, polskiego lekarza, przedwojennego burmistrza Karwiny, działacza narodowego i społecznego.

Danuta Chlup

● **Wiązankę składa wiceprezydent Karwiny Andrzej Bizoń.** Fot. DANUTA CHLUP

Wacław Olszak (ur. w 1868 roku) w pierwszych dniach września 1939 roku został dwukrotnie ciężko pobity przez hitlerowców i 11 września zmarł w szpitalu wskutek odniesionych ran.

Fakty te przypomniał we wtorek przy jego grobie inny lekarz – prezes Polskiego Towarzystwa Medycznego w Republice Czeskiej Józef Słowik. Co roku organizuje ono spotkanie wspomnieniowe.

Na płycie grobowej spoczęły kwiaty od PTM, władz Karwiny – złożył je zastępca prezydenta miasta Andrzej Bizoń, oraz Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, który reprezentował konsul generalny Stanisław Bogowski. Znicz zapalił ponadto Stanisław Gawlik z Organizacji Pożytku Publicznego Koexistencia.

Zaledwie kilka dni przed rocznicą śmierci dr. Olszaka na jego grób runęły gałęzie z rosnącego tuż obok starego drzewa.

– Doktor Słowik przypadkowo jechał koło cmentarza i zauważył to. Od razu do mnie dzwonił. Szybko załatwiliśmy wycięcie chorego drzewa – powiedział Bizoń.

Co roku przyjeżdża na karwiński cmentarz także mieszkający w Polsce wnuk zamęczonego przez Niemców lekarza – Wacław Zuberek wraz z żoną. W tym roku starszej parze towarzyszyła wnuczka, czyli prapravnuczka Wacława Olszaka.

– Chciałbym podziękować wszystkim, którzy przyszli i którzy pomagają nam w opiece nad tym grobem: konsulatowi, miastu, a przede wszystkim Towarzystwu Medycznemu w Czechach – powiedział Zuberek.

Spotkanie na cmentarzu było także okazją do rozmowy z wiceprezydentem Karwiny o grobach zasłużonych Polaków, o które rodziny z różnych przyczyn już nie dbają i nie uiszczają opłat cmentarnych. Gawlik sugerował, aby miasto przejęło pieczę nad miejscami pochówku przynajmniej kilku najbardziej zasłużonych osób.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

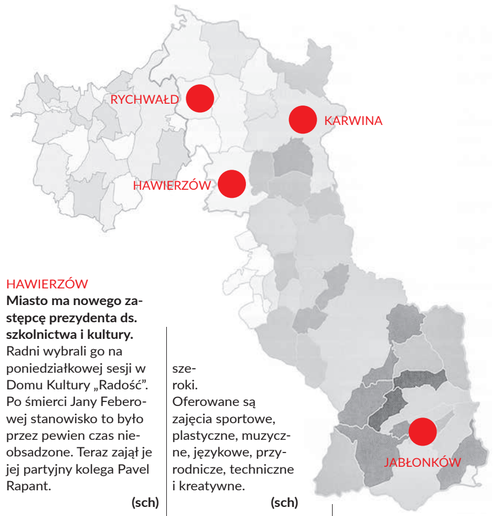

HAWIERZÓW
Miasto ma nowego zastępcę prezydenta ds. szkolnictwa i kultury. Radni wybrali go na poniedziałkowej sesji w Domu Kultury „Radość". Po śmierci Jany Feberowej stanowisko to było przez pewien czas nieobsadzone. Teraz zajął je jej partyjny kolega Pavel Rapant. **(sch)**

JABŁONKÓW
Dom Dzieci i Młodzieży otwiera nabór do kółek zainteresowań dla dzieci oraz kursów dla dorosłych. System zgłoszeń elektronicznych zostanie uruchomiony dziś o godz. 18.00. Zgłoszenia można składać również osobiście. Pierwszą okazją do tego będzie sobotni Dzień Otwarty, który rozpocznie się o godz. 15.00. Oferta obejmuje 50 kółek zainteresowań dla dzieci oraz 25 kursów dla dorosłych. Zakres tematyczny jest bardzo szeroki. Oferowane są zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne, językowe, przyrodnicze, techniczne i kreatywne. **(sch)**

KARWINA
Tak dobrego lata dla kina jeszcze w tym mieście nie było. Do kina Centrum zawitało w czasie wakacyjnych miesięcy 12 tys. osób, co jest najlepszym wynikiem za cały okres prowadzenia statystyk odwiedzalności. Największą popularnością cieszyły się premiery oraz przedpołudniowe seanse. Również kino letnie nie mogło narzekać na brak publiczności. 33 projekcje obejrzało 3240 widzów. **(sch)**

RYCHWAŁD
Na skrzyżowaniu ulic Petřvaldskiej i Orlovskiej, w pobliżu miejscowej piekarni, powstanie rondo. Decyzję o jego wybudowaniu podjęły wspólnie gmina oraz województwo morawsko-śląskie. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest zapewnienie płynnego ruchu drogowego oraz bezpieczeństwa pieszych. Jest to bowiem miejsce uczęszczane ze względu na znajdujące się tam sklepy oraz punkty usługowe. **(sch)**

12 października będzie Dniem Samizdatu

Dzień Samizdatu, czyli wolnej prasy i niezależnych wydawnictw w reżimach totalitarnych, będzie obchodzony w Republice Czeskiej 12 października – uchwalił w środę czeski parlament. Ustawę w tej sprawie musi jeszcze podpisać prezydent Petr Pavel.

Dzień Samizdatu ma upamiętniać 12 października 1988 roku, kiedy to grupa 92 czeskich i słowackich niezależnych wydawców zaprotestowała w liście otwartym do ówczesnego prezydenta komunistycznej Czechosłowacji Gustava Husáka przeciwko uwięzieniu jednego z nich, chrześcijańskiego działacza Ivana Polanskyego.

Przeciwnicy przyjęcia takiego terminu twierdzili, że Polansky drukował zbiory tekstów, których autorzy gloryfikowali prezydenta zależnego od III Rzeszy państwa słowackiego Jozefa Tisy. Zwolennicy podkreślali, że 12 października będzie też upamiętniać inicjatywy pisania i publikowania listów otwartych i petycji, w czasach reżimu komunistycznego karane więzieniem.

Senatorzy chcieli, aby Dzień Samizdatu przypadał 27 kwietnia, w rocznicę utworzenia w 1978 roku Komitetu Obrony Niesprawiedliwie Prześladowanych (VONS), który odgrywał w Czechosłowacji rolę polskiego Komitetu Obrony Robotników. Datę tę proponowano również w nawiązaniu do wydarzeń z 1981 roku, gdy komunistyczna tajna policja zlikwidowała kilka kanałów przemytu nielegalnych druków. Reżimowi nie udało się jednak zlikwidować kolportowania i drukowania niezależnych publikacji.

Ostatecznie posłowie odrzucili poprawki senatorów i przegłosowali termin 12 października. **(PAP)**

Uniwersytecka ewakuacja

Policjanci z grupy antyterrorystycznej sprawdzali w środę tuż po godz. 12.00 obiekty należące do Uniwersytetu Ostrawskiego. Powodem był anonimowy telefon o przygotowywanej strzelaninie na Wydziale Filozoficznym w centrum miasta. Sprawca niesmacznego żartu został schwytany tuż przed godz. 13.00.

– Nikt nie doznał obrażeń, sytuacja została w miarę szybko opanowana – poinformował dziennikarzy Adam Soustružník z działu prasowego uczelni.

Władze szkoły po konsultacji z policją zdecydowały o ewakuacji uczniów ze wszystkich pomieszczeń uniwersyteckich znajdujących się w centrum miasta. Ewakuacja przebiegła sprawnie, obyło się bez paniki. Jak informuje dział prasowy wojewódzkiej policji, sprawca został szybko zatrzymany. – Kluczowe informacje prowadzące do złapania sprawcy przekazali nam koledzy z Moraw Południowych – zdradziła Soňa Štětinská, rzeczniczka prasowa wojewódzkiej policji.

– Wprawdzie jeszcze nie rozpoczął się nowy semestr, ale w budynkach należących do Wydziału Filozoficznego znajdowało się w środę sporo osób - stwierdziła Dita Ondrejkowa, rzeczniczka prasowa Uniwersytetu Ostrawskiego. – Ważne, że finał całej akcji zakończył się szczęśliwie, w imieniu szkoły dziękuję więc służbom mundurowym za sprawny przebieg całej operacji – dodała Ondrejkowa. **(jb)**

Remont czas zacząć

Studenci oraz wykładowcy Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ostrawskiego będą korzystać w nadchodzącym roku akademickim z nowo wyremontowanego historycznego budynku E przy alei Čs. legií w centrum Ostrawy. Kolejnym obiektem, który zostanie zmodernizowany, jest budynek przy ul. Reální, w którym mieści się m.in. oddział polonistyki.

Na nowe pomieszczenia społeczność akademicka musiała czekać sześć lat. Prace budowlane rozpoczęto już bowiem w 2018 roku. Koszt szeroko zakrojonego remontu sięgnął niespełna 200 mln koron. Większość pokryła uczelnia i jej Wydział Filozoficzny, inwestycję wsparły również ministerstwo szkolnictwa i europejskie fundusze strukturalne.

Obecnie historyczny obiekt przy alei Čs. legií dysponuje 18 nowoczesnymi klasopracowniami rozmieszczonymi w trzech kondygnacjach, wielofunkcyjną salą konferencyjną, klasopracownią komputerową, czytelnią, małą salą teatralną, laboratorium dla tłumaczy oraz aulą, która pomieści aż 154 osób. Pomieszczenia te służyć będą słuchaczom wszystkich kierunków Wydziału Filozoficznego. W budynku E studenci będą mogli załatwić również wszystkie swoje ważne sprawy. Przeniesiono bowiem do niego dziekanat, który do tej pory mieścił się przy ul. Reální.

– Pod koniec września również w tym budynku ruszy remont znajdujących się w nim pomieszczeń. Jego zakończenia można się spodziewać w ciągu dwóch lat. Poszczególne katedry zostaną przeniesione na ten czas do obiektu na nabrzeżu Havlíčka, który Uniwersytet Ostrawski wynajął od Wyższej Szkoły Górniczej – poinformował „Głos" dziekan Wydziału Filozoficznego uczelni Robert Antonín. – My również jesteśmy obecnie na etapie przeprowadzki. Robimy wszystko, żeby zdążyć przed rozpoczęciem roku akademickiego i cieszymy się, kiedy będziemy mogli wrócić do kompletnie wyremontowanego pięknego budynku – potwierdziła doc. Jana Raclavská z ostrawskiej polonistyki. **(sch)**

Pamięć o lotnikach trwa

92 lata minęły od tragicznej śmierci polskich lotników Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury w cierlickim lesie. Miejscowa społeczność nadal otacza opieką Żwirkowisko, a na uroczystości rocznicowe przyjeżdżają także żołnierze i lotnicy z Polski. Tak było również w tym roku.

Obchody rozpoczęły się w środę po południu od nabożeństwa w kościele pw. św. Wawrzyńca na Kościelcu. Po jego zakończeniu uczestnicy udali się na Żwirkowisko. Spotkanie przy pomniku zainaugurowała Elżbieta Štěrba-Molenda, prezes MK PZKO w Cierlicku-Kościelcu. Przywitała gości, wśród których byli m.in.: konsul generalny RP w Ostrawie Stanisław Bogowski, kluby seniorów lotnictwa z Warszawy i Bielska-Białej, 18. Oddział Spadochroniarzy Ziemi Cieszyńskiej, organizacje polskie działające na Zaolziu.

Po hymnach – czeskim i polskim – Jan Przywara przypomniał okoliczności tragedii sprzed ponad 90 lat. W niedzielę 11 września 1932 roku samolot RWD-6, którym Żwirko i Wigura lecieli na zlot do Pragi, podczas porannej burzy stracił skrzydła i runął w lesie. Lotnicy zginęli.

– Wtedy naokoło rosły drzewa. Dwa z nich, wysokie świerki, były złamane. Pod nimi leżały szczątki rozbitego aeroplanu. Maszyna spadła do lasu w godzinach porannych. Krótko przedtem straciła skrzydła w nierównej walce z silną wichurą. Jedno skrzydło leżało na skraju lasu, drugie daleko za lasem – na polach sąsiedniej wioski, rzucone tam siłą wiatru – mówił Przywara.

Działacz PZKO podkreślił, że śmierć lotników w Cierlicku przyjęta została przez miejscowych Polaków jako zobowiązanie. Od razu postanowiono upamiętnić miejsce ich „startu do wieczności". Przywara przypomniał zasługi na tym polu Józefa Stebla – „ogrodnika pamięci". W październiku upłynie pół wieku od jego śmierci. Aktor Jan Szymanik przeczytał wiersz autorstwa Henryka Jasiczka poświęcony Steblowi.

Delegacje i pojedyncze osoby złożyły kwiaty pod pomnikiem lotników, przy którym stali na warcie harcerze z cierlickiej drużyny. Wartę honorową trzymali także przy grobach lotników oraz pod masztami z flagami państwowymi.

Na zakończenie konsul Bogowski podziękował gospodarzom za pamięć i opiekę nad Żwirkowiskiem. **(dc)**

● **Polscy żołnierze oddają hołd poległym lotnikom.** Fot. DANUTA CHLUP

Przygotowania do wielkiej wody

Dokończenie ze str. 1

W Czeskim Cieszynie, gdzie Olza według synoptyków może osiągnąć w weekend trzeci stopień zagrożenia, wczoraj przed południem odbyło się posiedzenie sztabu kryzysowego miasta. Burmistrz Karel Kula w krótkiej rozmowie z naszą gazetą podkreślił, że wszystkie jednostki przeciwpowodziowe działają sprawnie. – Właśnie wróciłem z półtoragodzinnej narady. W pogotowiu mamy wszystkie jednostki i reagujemy na bieżąco na dynamicznie zmieniającą się rzeczywistość. W piątek spotykamy się ponownie, by ustalić nowe konkrety – powiedział „Głosowi" Kula. Na wczorajszym briefingu prasowym władz województwa morawsko-śląskiego hetman Josef Bělica zaapelował do mieszkańców o ostrożność, podkreślając zarazem, że nikt nie zlekceważy najbliższych dni, które będą sprawdzianem charakteru dla wszystkich. – Zwróciłem się do szefów Piłkarskiej Asocjacji RC, że warto przełożyć na inny termin sobotni mecz Banika ze Slavią. Służby ratownicze będą potrzebne w innym miejscu – zdradził Bělica.

Zapowiadane na weekend gwałtowne załamanie pogody zmusiło do działania również organizatorów imprez plenerowych. Na pewno nie odbędzie się zaplanowany na sobotę Dzień Oszeldy. Tradycyjną imprezę organizatorzy z MK PZKO w Nieborach przesunęli na następną sobotę 21 września. – Kiedy zobaczyliśmy czerwony alert pogodowy na najbliższe dni w naszym regionie, od razu wiedzieliśmy, że „Oszeldówka" w najbliższą sobotę stanie pod znakiem zapytania. Udało nam się załatwić termin zastępczy, tydzień później. Marzy nam się bowiem pełnowymiarowa impreza, w plenerze, w komfortowych warunkach dla widzów i uczestniczących w wydarzeniu zespołów – powiedziała „Głosowi" szefowa imprezy i prezes MK PZKO, Halina Szczotka.

Po polskiej stronie granicy zrezygnowano m.in. z Cieszyńskiej Jesieni Piwnej – to wydarzenie odbędzie się w następny piątek i sobotę. Deszcz rozdaje karty również w sporcie. Organizatorzy Beskidzkiego Dogmaratonu w Gutach do ostatniej chwili wierzyli, że zaplanowaną na najbliższą sobotę imprezę uda się zorganizować również w deszczu. Tuż przed zamknięciem numeru do redakcji zadzwonił szef imprezy, Michael Tomanek, z wiadomością: „jednak wymiękliśmy". – Po rzetelnej analizie sytuacji postanowiliśmy przesunąć nasze wydarzenie na sobotę 28 września. Powinni na tym skorzystać wszyscy. Miejmy nadzieję, że pogoda będzie już przyjazna dla biegaczy, bo nie łudzę się, że akurat pieski z deszczową pogody miałyby dużą frajdę – stwierdził dla „Głosu" Tomanek. **(jb)**

W rozkroku między Stanami Zjednoczonymi a Polską

Pochodzący z Gnojnika, a mieszkający od wielu lat w Nowym Jorku Adam Makowicz, został jednym z tegorocznych laureatów Nagród Powiatu Cieszyńskiego im. ks. Leopolda Jana Szersznika. We wtorek pianista jazzowy odebrał statuetkę w kategorii twórczości artystycznej i upowszechniania kultury.

Tomasz Wolff

Uroczysta gala odbyła się tradycyjnie w Sali Rzymskiej Muzeum Śląska Cieszyńskiego. Inaugurując wydarzenie, starosta cieszyński, Janina Żagan, powiedziała: – Spotykamy się po raz kolejny na tej sali, żeby uhonorować niezwykłych ludzi. Osób, dzięki którym możemy powiedzieć, że jesteśmy kontynuatorami dzieł księdza Leopolda Jana Szersznika. Jesteśmy z tego dumni i tak będziemy dalej robić.

Następnie odczytała laudację na cześć każdego z wyróżnionych.

– Urodził się w 1940 roku w Gnojniku (obecnie Republika Czeska), w polskiej rodzinie mieszkającej na Śląsku Cieszyńskim. W 1946 z rodzicami powrócił do Polski, do Rybnika. Pierwszych lekcji gry na fortepianie udzielała Adamowi jego matka, która sama była pianistka i śpiewaczką. Szybko trafił do szkoły dla dzieci uzdolnionych muzycznie, a następnie do rybnickiej klasy fortepianu wybitnego pedagoga, profesora Karola Szafranka – można się było między innymi dowiedzieć o Makowiczu.

Dziś jest on jednym z najbardziej cenionych polskich muzyków jazzowych na świecie. Nic dziwnego jednak, skoro już w 1977 roku odbył 10-tygodniowe tournée po USA. – W 1978 roku wyjechał do USA po raz drugi, tym razem na 6-miesięczny kontrakt i od tego czasu Nowy Jork, Manhattan, stał się jego domem. Otworzyły się przed nim legendarne świątynie muzyki – nowojorska Carnegie Hall i klub Cookery. Zaproszony też został do udziału w Festiwalu Jazzowym w Newport – czytała dalej Janina Żagan.

● **Adam Makowicz odebrał nagrodę z rąk starosty cieszyńskiego, Janinę Żagan.** Fot. MAŁGORZATA KRAWCZYK/Powiat Cieszyński

Artysta nie zapomina o Śląsku Cieszyńskim. W Ustroniu-Polanie ma nawet dom. Ale jak przyznał w rozmowie z „Głosem", w miejscu urodzin był tylko raz, w 2015 roku. Odwiedził wtedy na zaproszenie Tadeusza Grycza polską szkołę w Gnojniku, której dyrektorem w czasach, gdy budynek szkolny mieścił się jeszcze na kolonii, był jego dziadek, Paweł Cienciała. Po wiosce odprowadzali artystę Małgorzata i Zygmunt Rakowscy.

– Po prostu brakuje mi czasu. Cały czas żyję w rozkroku między Stanami Zjednoczonymi a Polską, choć z uwagi na wiek staram się już ograniczać koncerty – opowiadał w kuluarach pianista. – Mój trzymiesięczny pobyt w ojczyźnie powoli dobiega końca. Chciałbym zostać dłużej, zobaczyć piękną polską złotą jesień, ale w październiku czeka mnie duży koncert w Kennedy Center w Waszyngtonie i nie mogę tam być „za pięć dwunasta" – dodał. Nagrodę Szersznika określił jako „lepsze połączenie z Cieszynem". Za rok zamierza ponownie przyjechać do kraju. – Jak mi tylko natura pozwoli funkcjonować, będę na Śląsku Cieszyńskim – zapewnił.

Oprócz Adama Makowicza, we wtorek kulturalne nagrody odebrały także Helena Wróbel – poetka ludowa z Cisownicy (w kategorii twórczości artystycznej) oraz prof. Krystyna Heska-Kwaśniewicz – literaturoznawca (w kategorii ochrony kultury). W przyszłości „Szerszniki" powędrowały między innymi do prof. Daniela Kadłubca oraz Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. ◢

Romeo i Julia potrafią się dogadać

Wydarzenie, które w historii Cieszyna nie miało dotąd miejsca, pierwsza transgraniczna premiera Sceny Polskiej i Sceny Czeskiej Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie oraz Teatru Adama Mickiewicza w Cieszynie otworzy tegoroczną 33. edycję Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Bez Granic". Będzie nią spektakl „Romeo i Julia" Williama Szekspira, w którym języki polski i czeskie będą się wzajemnie splatać.

Pomysłodawczynią tego łączącego oba teatry projektu jest dyrektorka teatru w Cieszynie Katarzyna Kosecka, realizatorem dyrektor czeskocieszyńskiej placówki teatralnej Petr Kracík, a reżyserem Konrad Dworakowski. – Gdyby nie to przedstawienie, pewnie nigdy byśmy się nie zdecydowali na to, żeby zaprosić do współpracy reżysera polskiej ekstraklasy. Uznalibyśmy po prostu, że nie stać nas na to. A tu nagle w momencie, kiedy znajdujemy się w najgorszej sytuacji z możliwych, bo trwa remont naszego teatru, pojawia się ten projekt – powiedział na poświęconej temu historycznemu wydarzeniu wtorkowej konferencji prasowej Kracík.

Według Konrada Dworakowskiego, teatr w Cieszynie jest idealnym miejscem na realizację konceptu, jakim jest polsko-czeska produkcja teatralna „Romea i Julii", poruszająca tak ważny temat, jakim jest budowanie wzajemnych relacji. – Uczestnicząc w tym projekcie, uczymy się wzajemnego porozumienia, co jest wspaniałe, bo właśnie o tym również gramy – powiedziała odtwórczyni roli Julii, Barbora Sedláčkowa. – Język jest takim konstruktem, co do którego nie mamy wątpliwości, jak bardzo nas dzieli. Jednak kiedy chcemy, to pomimo tych barier potrafimy się porozumieć, dogadać i zrozumieć. To dzieje się zarówno na poziomie tekstu, gdy słyszę czeską wersję Szekspira i odpowiadam po polsku, jak i wtedy, kiedy próbujemy dojść do tego, co będzie się działo na scenie – dodał Maciej Cempura, który wystąpi w roli Romea.

„Romeo i Julia" otworzy 33. Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Bez Granic" w piątek 27 bm. w Teatrze im. A. Mickiewicza w Cieszynie. Nie będzie to jednak jedyna premiera, która zostanie wystawiona w ramach tego trwającego do niedzieli 6 października wydarzenia. Drugą festiwalową premierą będzie przedstawienie węgierskie w tłumaczeniu symulatnicznym pt. „Penelopiada". Dyrektor artystyczny festiwalu Janusz Legoń z Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej w Cieszynie nie omieszkał wspomnieć również o spektaklach, które niechybnie będą budzić emocje, jak choćby „Kora. Boska" w wykonaniu Teatru Nowego Proxima z Krakowa czy „Zbrodnia i kara. Z powodu zbrodni Rosjan, których nie potrafimy zrozumieć" w wykonaniu Teatru Polskiego w Podziemiu z Wrocławia. Pojawiło się też zaproszenie na jedyną w tym roku produkcję słowacką pt. „Fałszywa nuta", w której zagra aktor i były słowacki minister kultury Milan Kňažko.

● **Katarzyna Kosecka otworzyła wtorkową konferencję prasową poświęconą polsko-czeskiemu przedstawieniu „Romeo i Julia" oraz festiwalowi „Bez Granic".** Fot. BEATA SCHÖNWALD

W związku z 100. rocznicą śmierci Franza Kafki na festiwalu pojawi się również wątek Kafkowski. Najbardziej widocznym jego przejawem jest plakat autorstwa Łukasza Klisia wykorzystujący rysunek własny pisarza. Z kolei najbardziej znane dzieło Kafki „Proces" zagra Teatr Petra Bezruča z Ostrawy. Realizacji związanych ze zmarłym przed stu laty artystą będzie jednak więcej i to w różnych ujęciach – komediowym czy lalkowym, zaadresowanym do dziecięcego widza.

– Ponieważ szesnaście przedstawień nie pomieścilibyśmy w gmachu Teatru A. Mickiewicza w Cieszynie, korzystamy również z innych pomieszczeń, jak ośrodek kultury „Strzelnica", Klub PZKO na Bożka i kawiarnia „Avion" w Czeskim Cieszynie, a także Dom Narodowy oraz Zamek w Cieszynie – zaznaczyła dyrektor organizacyjna festiwalu Petra Slováček-Rypienowa ze stowarzyszenia „Człowiek na granicy" w Czeskim Cieszynie.

Przez cały czas trwania festiwalu spektaklom teatralnym będą towarzyszyły wystawy, koncerty oraz spotkania dyskusyjne. „Głos" objął wydarzenie patronatem prasowym. **(sch)**

KONKURS CZYTELNICZY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Czas wyjmować książki z walizki

W imieniu organizatorów konkursu czytelniczego, w którym każdej jesieni bierzecie liczny udział, przekazuję szczegółowe informacje dla każdej z trzech kategorii konkursowych. Jak co roku możecie się cieszyć na spotkania z pisarzami. Tych uczestników konkursu, którzy nadeślą poprawne odpowiedzi na pytania, zaprosimy do udziału w Biesiadzie Literackiej. Spotkania z uroczystym podsumowaniem z nagrodami czekają też na uczestników I oraz III kategorii.

Wracając do samej imprezy „Z książką na walizkach", 17. edycja odbędzie się, jak nakazuje tradycja, we wszystkich polskich szkołach podstawowych na Zaolziu od 21 do 22 października. Na środę 23 października zaplanowano Biesiadę Literacką w kinie Central w Czeskim Cieszynie.

Udział w tegorocznych „Walizkach" potwierdzili: Renata Piątkowska, Katarzyna Rygiel, Monika Kowaleczko-Szumowska, Grzegorz Kasdepke, Marcin Przewoźniak i Andrzej Grabowski. Możecie sprawdzić, co napisali, czym się interesują itd. Ułatwi wam to stawianie pytań pod koniec spotkań autorskich. Nie zabraknie lektur z wydawnictwa Literatura z Łodzi, które będzie można nabyć na spotkaniach w klasach, bibliotekach i po Biesiadzie Literackiej. Teraz pora ustalić swoją kategorię, przeczytać książkę i uważnie zaznajomić się z instrukcjami. Zapraszamy!

Kategoria I – klasy 1.-2.

- **Dominika Gałka, „FuFu. Całkiem inny smok"**

Najmłodsi czytelnicy zaznajomią się z książką „interaktywną", co oznacza, że sami będą decydować o dalszych losach bohatera. Umożliwią to dwa kierunkowskazy z numerami stron do wyboru. Po przeczytaniu trzeba za pomocą fantazji oraz przyborów do rysowania i malowania

przedstawić swoją wersję przygód smoka Fufu. Suchy obrazek wykonany dowolną techniką w rozmiarze A3 (nie mniejszym!) opatrzony imieniem, nazwiskiem, klasą oraz szkołą wkładamy do koperty i wysyłamy w terminie do 1 listopada 2024 roku na wskazany niżej adres.

Kategoria II – klasy 3.-5.

- **Katarzyna Wasilkowska, „Jowanka i gang spod gilotyny"**

Po lekturze wystarczy odpowiedzieć na jeden zestaw pytań podanych niżej i odpowiedzi wysłać do 13 października na adres podany na końcu.

1. Pierwsza przygoda Jowanki na nowym osiedlu była bardzo niebezpieczna. Uratowała życie swej nowej przyjaciółce Nikoli, która:
   a. wpadła pod samochód
   b. zaczęła tonąć
   c. spadła z drzewa
2. Jaką roślinę przyniósł we własnym nosie na lekcję Dominik?
   a. groszek
   b. fasolkę
   c. soczewicę
3. Jakie zwierzątka hoduje Dominik?
   a. króliki
   b. chomiki
   c. pszczoły
4. Franek marzył o przygodach, podobnie jak jego książkowy bohater Tomek Sawyer. Podaj imię i nazwisko autora książki pt. „Przygody Tomka Sawyera".

- **Radek Jakubiak, „Strach ze strychu"**

1. W pewnym momencie Strach wykrzyknął: „eureka!" , co w tłumaczeniu ze starożytnej greki oznacza:
   a. widziałem
   b. znalazłem
   c. szybciej
2. Mówi się, że strach ma:
   a. czarne oczy
   b. głębokie oczy
   c. wielkie oczy
3. Malwina wyszukała w słowniku znaczenie angielskiego wyrazu „spook", który oznacza:
   a. ducha
   b. gąbkę
   c. pająka
4. Co kapitan Cook oprócz kiszonej kapusty mógłby zabrać na wyprawę, żeby marynarzom zapewnić potrzebny poziom witaminy C? Pytanie otwarte, należy wymienić przynajmniej dwie potrawy bogate w tę witaminę.

Kategoria III – klasy 6.-9.

- **Anna Wasiak, „Pies"**
- **Marcin Szczygielski, „Antosia w bezkresie"**
- **Izabella Klebańska, „Siostrzyczka"**
- **Katarzyna Ryrych, „Wielka ściema"**

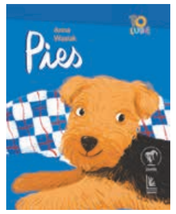

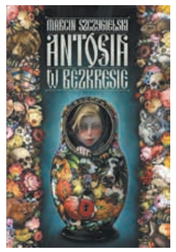

Zdjęcia: ARC.

Po skończeniu lektury przelejcie swoje wrażenia odręcznie na papier za pomocą długopisu czy innego cienkopisu na papier formatu A4, podpiszcie imieniem i nazwiskiem (czytelnie), dodajcie klasę oraz szkołę. Termin upływa 1 listopada.

Zastanawiacie się nad znaczeniem wyrażenia „przelejcie swoje wrażenia"? Już wyjaśniam, o co chodzi. Podczas czytania i po lekturze książki konkursowej czytelnik przeżywa emocje, np. jest zły na autora, że bohatera naraził na niebezpieczeństwo, każąc mu gdzieś iść i coś załatwić, opisał śmieszną scenę, która zapadła ci w pamięć lub któryś z bohaterów cię denerwował albo chciałbyś mieć takiego przyjaciela? Wszystko ładnie opisz (czytelnie) i wyślij.

Rysunki, odpowiedzi i prace pisemne z danymi uczestnika konkursu (imię, nazwisko, klasa, szkoła) prosimy wysyłać na adres:

Oddział Literatury Polskiej
Biblioteka Regionalna Karwina
Masarykovo Nám. 9/7
733 01 Karviná-Fryštát

Można je też zanieść do Biblioteki Miejskiej w Czeskim Cieszynie na ulicy Havlička lub do księgarni Klub Polskiej Prasy i Książki na ulicy Čapka w Czeskim Cieszynie. **(koł)**

Malarstwo to jej żywioł

W Galerii Ceglanej Cieszyńskiego Ośrodka Kultury Dom Narodowy w Cieszynie odbył się w czwartek 5 września wernisaż wystawy twórczości Ewy Ćmok-Matykiewicz ze Stonawy. Jej tytuł brzmi „Malarstwo to mój żywioł". Artystka przyznała, że podpisuje się pod nim w stu procentach.

Autorka prezentuje na niej przekrój swojej twórczości, obejmującej różne techniki i różne treści. – To nie jest monotematyczna wystawa, ale pomieszane moje malarstwo, moje życie i to wszystko, co się z tym łączy. Kocham zarówno rysunek, jak i akwarele, ale są tu też np. dwie prace olejne. Chciałam zaprezentować to, co mam i co umiem – zaznaczyła Ewa Ćmok, zachęcając publiczność do osobistych rozmów po zakończeniu oficjalnej części wernisażu.

Oprócz krótkiego wprowadzenia do twórczości artystki wygłoszonego przez Agnieszkę Pawlitko z działu kultury Domu Narodowego, zabrzmiały też muzyka i poezja. Kilka utworów na harfie wykonała Ema Stradějowa, uczennica Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, która od dziewięciu lat uczy się gry na tym instrumencie, a jej pierwszą nauczycielką była Ewa Jaślar-Walicka. Swoje wiersze – w tym również o sztuce – przeczytała poetka Ewa Furtek z Ligotki Kameralnej.

● **Ewa Ćmok i Agnieszka Pawlitko podczas otwarcia.** Fot. BEATA SCHÖNWALD

Podczas rozmowy z „Głosem" Ewa Ćmok przyznała, że wszelki czas wolny, który posiada, spędza z rodziną, choć w jej przypadku pojęcie to ma nieco szerszy wymiar. – Bo moja rodzina, to również moje obrazy, moje pędzle, moje ołówki. Każdy z nas potrzebuje czasu dla siebie. Ktoś odpoczywa z książką, a ja zanurzam się w swój świat malarstwa. Obserwując świat wokół, znajduję w nim wiele inspiracji. Widzę rzeczy, których inni nie zauważają. Chodzi o drobiazgi, na które większość ludzi nie zwraca uwagi i przechodzi wokół nich obojętnie. Jednak artystę taka rzecz zachwyca i wtedy zaczyna kombinować, co z nią zrobić, jak wykorzystać ją w swojej pracy malarskiej – powiedziała.

Wystawa Ewy Ćmok w Domu Narodowym pokazuje, że autorka nie boi się żadnych tematów, maluje niemal wszystko, co stanie jej na drodze, czego w swoim życiu doświadcza. Są więc obrazy odnoszące się do wymuszonej przez pandemię koronawirusa samotności, do okrytych dyskretną ciemnością „gorących" chwil w życiu, pejzaże i sporo portretów. – Lubię malować ludzi. Chyba dlatego, że sama jestem kobietą, przeważają portrety kobiet, choć na tej wystawie można znaleźć również dwa portrety mężczyzn. W czasie pandemii byłam tak załamana, że spróbowałam namalować własny portret. Nie byłam jednak zadowolona z efektu. Myślę, że nie tędy droga – przyznała malarka.

Ponieważ wystawa odbywa się w Cieszynie, znalazły się na niej również prace związane z tym miastem. – Gdzie jestem, tam maluję. Gdybym więc z podobną wystawą gościła np. w Ostrawie, z pewnością mogłabym pokazać kilka tamtejszych obiektów lub ich fragmentów – powiedziała artystka.

Twórczość pochodzącej z Czeskiego Cieszyna, a mieszkającej w Stonawie artystki można podziwiać w cieszyńskiej Galerii Ceglanej do 22 września. **(sch)**

Nawsie świętuje 30 lat na własnym garnuszku

W ostatnią sobotę sierpnia w ośrodku sportowo-rekreacyjnym w Nawsiu została odsłonięta wystawa z okazji 30-lecia usamodzielnienia się wioski. Odłączenie się od Jabłonkowa dało miejscowości impuls do rozwoju.

Beata Schönwald

Sobotnia impreza była pierwszym i głównym wydarzeniem upamiętniającym powrót do samodzielności. Myślą przewodnią obchodów było to, żeby ludzie uświadomili sobie, że nic nie jest za darmo, że nie można stanąć w miejscu, bo mamy swoją gminę, ale wciąż trzeba iść do przodu, podejmować nowe wyzwania. To tak jak z pracą rolnika, który świętuje dożynki, a za chwilę znów będzie siał, by również w następnym roku zebrać żniwo – wyjaśnia wójt Marian Waszut.

To była euforia

Na czele gminy stoi od 2022 roku. Kiedy w Nawsiu pojawiły się głosy, żeby oderwać się od Jabłonkowa, miał 22 lata. – Bardzo dobrze pamiętam tę euforię, która towarzyszyła wizji usamodzielnienia się naszej wioski. Entuzjazm i poparcie dla tych, którzy chcieli, by Nawsie decydowało samo o sobie, było ogromne. Z upływem czasu widzę, że z jednej strony potrzebowaliśmy tej samorządności, z drugiej – posiadając ją – na niektórych poziomach zaczęliśmy budować nowe wspólne struktury, jak Stowarzyszenie Gmin Regionu Jabłonkowskiego czy Grupa Lokalnego Działania tego regionu – zaznacza.

Waszut dodaje, że połączenie Nawsia z Jabłonkowem na początku lat 60. ub. wieku zostało przeprowadzone wbrew woli mieszkańców. – Główni inicjatorzy samodzielności pamiętali okres, kiedy była tu jeszcze samodzielna gmina. Jednym z bardziej zaangażowanych osób w przywrócenie dawnego stanu rzeczy był nieżyjący już Bogusław Stonawski – wspomina.

W 1994 roku życzenie stało się faktem. W przeprowadzonym rok wcześniej referendum spośród 1581 głosujących mieszkańców Nawsia 1369 opowiedziało się za samodzielnością. Pierwszym wójtem został 11 marca, po nadzwyczajnych wyborach, Zdeněk Kohut. Jesienią, kiedy w całym kraju odbywały się wybory komunalne, nawsianie poszli po raz drugi w tym roku do urn. Urząd wójta objęła Lenka Husarowa i piastowała go przez ponad 30 lat.

Historia nie tylko ostatnich 30 lat

Autorką wystawy jubileuszowej jest Irena Cicha, która kilka lat temu wydała wspólnie z gminą Nawsie publikację o tej miejscowości. Materiał fotograficzny umieściła na kilkunastu planszach, każde zdjęcie opatrzyła krótkim opisem w językach czeskim i polskim. Dwujęzyczne są też dwa nieco dłuższe teksty wprowadzające odbiorcę w temat. Pierwszy dotyczy historii Nawsia, drugi jego samodzielności uzyskanej po 1990 roku.

Wystawa pokazuje, jak Nawsie zmieniało się w ciągu minionych stuleci oraz ostatnich trzech dekad. Najnowsze fotografie pochodzą z 2018 roku. Na wystawie nie ma więc zdjęcia obecnego wójta ani najnowszych inwestycji. – Chcieliśmy stworzyć wystawę historyczną, a to, czego jesteśmy ostatnio świadkami, to teraźniejszość. Nie ma więc na fotografiach twarzy radnych, bo można spotkać nas tutaj osobiście – tłumaczy wójt.

● **Wójt Marian Waszut przed jubileuszową wystawą.** Fot. BEATA SCHÖNWALD

Można natomiast na niej znaleźć informacje, że założone w latach 1523-1577 Nawsie rozwinęło się wokół istniejącej już sto lat wcześniej posiadłości rodziny Sikorów, która potem przez wiele stuleci piastowała urząd wójta. Z kolei największy rozkwit wioski nastąpił na skutek budowy Kolei Koszycko-Bogumińskiej w 1871 roku, co spowodowało, że w 1930 roku gminę zamieszkiwały aż 3102 osoby.

Mowa jest też o początkach szkolnictwa we wsi, o założonej w 1784 roku szkole ewangelickiej, która przekształciła się w polską placówkę, oraz systemie czeskiego szkolnictwa, który został zaprowadzony we wsi w 1922 roku i zwieńczony budową Szkoły Podstawowej im. Masaryka, oddanej do użytku cztery lata później. Są zdjęcia rodzin pastorów Jana Winklera i Franciszka Michejdy – każdy z nich stał na czele miejscowego zboru przez pół wieku, a także osobistości życia kulturalno-oświatowego – Oty Żabki, Władysława Niedoby, Karola Suszki i Jana Pyszki.

Rok odzyskania samodzielności przez Nawsie ilustruje również kilka fotografii. Z 1994 pochodzą zdjęcia pierwszych wyborów do Rady Gminy, pierwszych obrad rajców, budynku Urzędu Gminy oraz portrety Zdeňka Kohuta i Lenki Husarowej.

Droga ku samodzielności nie zawsze usłana różami

Po aksamitnej rewolucji takich miejscowości, które jak Nawsie odzyskały niezależność, było na Zaolziu znacznie więcej. Większość z nich usamodzielniła się od razu w 1990 roku, co było m.in. związane z rozpadem tzw. wiosek ośrodkowych, będących czechosłowackim fenomenem lat 60.-80. ub. wieku. W efekcie tego od 1 marca 1990 roku niezależnymi gminami stały się na powrót wchodzące od 1961 roku w skład Bystrzycy Koszarzyska, Milików i Nydek. Rozpadł się również „ośrodkowy" Gnojnik, który miał od 1 stycznia 1980 roku do 24 listopada 1990 roku pod swoimi skrzydłami Ligotkę Kameralną, Rzekę, Śmiłowice, Toszanowice Dolne, Toszanowice Górne, Trzycież, Trzanowice i Wielopole. Z kolei od 1 lipca 1990 roku, po 30 latach przestały należeć do Jabłonkowa Bukowiec, Boconowice, Gródek, Łomna Dolna, Łomna Górna i Piosek. Natomiast jedyną miejscowością w powiecie karwińskim, która w 1990 roku odzyskała samodzielność, była Sucha Górna. Do Hawierzowa została przyłączona 1 lipca 1975 roku.

W kolejnych latach oderwanie się od macierzystego miasta było już bardziej skomplikowane. W tych dzielnicach, które chciały same decydować o swoich losach, przeprowadzano referendum. Tak było w Nawsiu, a następnie w Wędryni, Kocobędzu, Ropicy i Pioseczni. Jak wynika z artykułów prasowych z tego okresu, miasta nie zamierzały poddać się bez walki i próbowały zachować swój stan posiadania. W „Głosie Ludu" z 9 kwietnia 1994 roku możemy np. przeczytać, że „Urząd Miejski w Trzyńcu rozpoczął na łamach prasy regionalnej (»Horizont« i »Hutnik Trzyniecki«) kampanię, która miałaby przekonać wędrynian, iż usamodzielnienie się wsi przyniesie im tylko problemy. Dlatego też zwolennicy oderwania się postanowili zorganizować cykl spotkań z mieszkańcami wsi, by przedstawić im swoje argumenty". Z kolei we wchodzących w skład Czeskiego Cieszyna Kocobędzu, Podoborze i Ligocie walka o samodzielną wspólną gminę pn. Kocobędz była związana z protestem przeciwko budowie parkingu dla samochodów czekających na odprawę celną. Pomimo różnych przeszkód Wędrynia stała się samodzielną wioską od 1995 roku, Kocobędz od 1998 roku, a Ropica od 2000 roku.

● **Pioseczna ma własny Urząd Gminy dopiero od 2001 roku.** Fot. ARC

Jako ostatniej i dosłownie za pięć dwunasta, udało się uzyskać niezależność jabłonkowskiej osadzie Pioseczna. Referendum w tej sprawie przeprowadzono tam na początku czerwca 2000 roku, czyli dokładnie 7 miesięcy przed wejściem w życie nowej ustawy o gminach, która nie zezwalała na samodzielność osadom liczącym poniżej tysiąca mieszkańców. **(sch)**

Czy Elon Musk kontroluje świat?

Elon Musk to niesterowalny geopolityczny pocisk rakietowy. Mówi i zachowuje się, jakby był potężniejszy niż rządy, i czasem w istocie tak jest. Wciąż jednak nie może stanowić prawa – pisze główny komentator spraw zagranicznych dziennika „Financial Times" Gideon Rachman.

Polska Agencja Prasowa

Wielkie korporacje i miliarderzy zazwyczaj starają się unikać politycznych kontrowersji, a wpływ na władze wolą wywierać w sposób dyskretny. Elon Musk jest inny – poparł oficjalnie kandydaturę Donalda Trumpa w amerykańskich wyborach prezydenckich, wdał się w publiczny spór z Sądem Najwyższym Brazylii, ogłosił ostatnio, że wojna domowa w Wielkiej Brytanii jest nieunikniona i skrytykował Francję za zatrzymanie założyciela Telegrama Pawła Durowa – pisze komentator „FT".

Wpływy Muska widoczne są od Kijowa po Pekin; fakt, że kontroluje SpaceX, system internetu satelitarnego Starlink i firmę Tesla, pozwala mu odgrywać rolę w wojnie na Ukrainie, w rywalizacji gospodarczej USA i Chin, a nawet – do pewnego stopnia – w wojnie w Strefie Gazy. Ponadto posiadanie serwisu X daje mu potężny megafon, przez który przekazuje swoje poglądy – wyjaśnia Rachman.

Nieprzewidywalne zachowania i wypowiedzi miliardera w zestawieniu ze skalą władzy i wpływów, jaką daje mu bogactwo i kontrola nad niezwykle ważną infrastrukturą technologiczną, sprawiają, że jest niesterownym geopolitycznym pociskiem rakietowym, który może wpływać na rozwój wydarzeń o znaczeniu globalnym – ocenia publicysta.

Rola, jaką Musk odgrywa w wojnach czy międzynarodowych konfliktach i rywalizacjach jest niejednoznaczna. Wprawdzie po agresji Rosji na Ukrainę dostarczył jej – na prośbę ukraińskiego ministra transformacji Mychajły Fedorowa – system Starlink, ale później wyłączył go, by zakłócić atak ukraińskich podwodnych dronów na flotę rosyjskich okrętów wojennych u wybrzeży Krymu, miał się bowiem obawiać odwetu nuklearnego Moskwy. Ponadto forsował wtedy swój plan pokojowy dla Ukrainy, zbieżny w dużej mierze z postulatami Kremla.

Rozbieżne są interesy administracji USA i imperium Muska w kwestii transferu zaawansowanych technologii do Chin. Waszyngton chce, by Ameryka nadal wyprzedzała je w opracowywaniu przyszłościowych rozwiązań technologicznych, ale Musk otworzył w Szanghaju gigantyczne zakłady Tesli, a w tym roku zapowiedział zacieśnienie współpracy tej firmy z Pekinem.

Zapowiedź dostarczenia do Strefy Gazy systemu Starlink wywołała protesty izraelskiego rządu, który obawiał się, że dostanie się on w ręce terrorystów z Hamasu, i dopiero po wizycie w Izraelu Musk zdecydował się konsultować z nim takie plany.

Administracja USA jest zaniepokojona wieloma posunięciami miliardera, ale jego firmy dysponują możliwościami, których nie posiada nawet amerykański rząd. SpaceX dostarcza Ukrainie Starlinki, które musi opłacać administracja USA, by uchronić Kijów przed ewentualnym wyłączaniem tego systemu przez Muska. Gdy NASA musi wysłać astronautów na Międzynarodową Stację Kosmiczną (IIS), zajmuje się tym SpaceX – przypomina publicysta.

● **Elon Musk ma ogromny wpływ na rozwój wydarzeń o znaczeniu globalnym.** Fot. ARC

Musk wciąż nie ma jednak możliwości stanowienia i egzekwowania praw, toteż jego pełna bezkarność może zostać ograniczona wraz z wprowadzeniem nowych regulacji dotyczących mediów internetowych, co sprawi, że przynajmniej serwis X i często szerzące zamęt i propagujące teorie spiskowe tweety jego właściciela będą podlegać jakiejś kontroli – prognozuje Rachman.

Trump powiedział ostatnio ponownie, że zdecydowanie chciałby powierzyć Muskowi funkcję w swej przyszłej administracji, jeśli wygra listopadowe wybory. Miliarder odpowiedział w serwisie X, że jest gotów służyć.

Na początku maja portal Axios napisał, że Musk ma w pewnym stopniu kontrolę nad kluczową infrastrukturą świata, a należące do miliardera firmy o globalnym zasięgu nie podlegają żadnemu nadzorowi. Wszystkie jego przedsiębiorstwa spełniają ważną funkcję społeczną, a jednocześnie nie podlegają de facto żadnym regulacjom – ocenił portal.

Odkryto gen wpływający na długowieczność

Naukowcy zauważyli, że gen o nazwie OSER1 może mieć kluczowe znaczenie dla długowieczności człowieka, a także wielu innych organizmów. Odkrycie może pomóc w opracowaniu terapii związanych z wiekiem chorób. Choć dbając o zdrowy styl życia, z pewnością można wpłynąć na to, jak długo będzie się żyło, to naukowcy od dawna wiedzą, że kluczową rolę odgrywa genetyka.

Zespół z Uniwersytetu w Kopenhadze odkrył właśnie jeden z ważniejszych genów (kodujący białko o nazwie OSER1), które wpływają na długość życia.

– Zidentyfikowaliśmy białko, które może przedłużyć życie. To nowy czynnik, który na to oddziałuje, a jednocześnie białko występujące u różnych zwierząt, takich jak muszki owocowe, nicienie, jedwabniki i ludzie – mówi prof. Lene Juel Rasmussen, główna autorka nowego badania opisanego w piśmie „Nature Communications".

– Jeśli jakiś gen występuje tylko w modelach zwierzęcych, może być trudno odnieść jego działanie do zdrowia człowieka. Dlatego na początku badaliśmy różne potencjalne białka

Fot. ARC

związane z długowiecznością, które występują u wielu organizmów, w tym u ludzi. Ostatecznie jesteśmy zainteresowani identyfikacją ludzkich genów długowieczności ze względu na potencjalne interwencji i możliwość odkrycia nowych leków – wyjaśnia współautor badania, dr Zhiquan Li.

Badacze informują bowiem, że znaleźli 10 genów, manipulowanie którymi zmieniało u zwierząt długość życia. OSER1 działał najsilniej. Odkrycie może więc otworzyć drogę do nowych metod leczenia.

– Obecnie koncentrujemy się na odkrywaniu roli OSER1 u ludzi, ale brak dostępnej literatury stanowi wyzwanie. Do tej pory opublikowano niewiele na ten temat. To badanie jest pierwszym, które wykazuje, że OSER1 jest istotnym regulatorem starzenia i długowieczności. W przyszłości mamy nadzieję dostarczyć informacji na temat konkretnych chorób związanych z wiekiem i procesów starzenia się, na które wpływa OSER1 – mówi dr Zhiquan Li.

Naukowcy liczą na to, że dalsze badania pozwolą na znalezienie nowych celów dla leków, które mogłyby oddziaływać na towarzyszące starości choroby metaboliczne, sercowo-naczyniowe czy neurodegeneracyjne. **(PAP)**

Międzynarodowy traktat w sprawie AI

Komisja Europejska w imieniu UE podpisała pierwszy na świecie prawnie wiążący międzynarodowy traktat o sztucznej inteligencji (AI). Jego kształt w maju wynegocjowało 57 krajów, w tym Stany Zjednoczone i Wielka Brytania.

Konwencja, nad którą pracowano przez lata i której kształt został zatwierdzony w maju po dyskusjach z udziałem 57 krajów, odnosi się do zagrożeń, jakie może stwarzać AI, jednocześnie podkreślając jej innowacyjne znaczenie.

Traktat wynegocjowały m.in. państwa członkowskie Rady Europy, Watykan, USA, Kanada, Meksyk, Japonia, Izrael, Australia, Argentyna, Peru, Urugwaj i Kostaryka. W pracach brali udział także przedstawiciele organizacji społeczeństwa obywatelskiego, środowisk akademickich, przemysłu i innych organizacji międzynarodowych. Dyskusje odbywały się na forum G7, OECD, G20 i ONZ.

Szefowa Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen oceniła, że traktat zapewni wspólne podejście do godnej zaufania, innowacyjnej AI, zgodnej z wartościami demokratycznymi.

– Konwencja jest ważnym krokiem w kierunku zapewnienia, że te nowe technologie będą wykorzystywane bez podważania naszych (...) wartości, takich jak prawa człowieka i praworządność — powiedziała brytyjska ministerka sprawiedliwości Shabana Mahmood, cytowana przez agencję Reutera.

Konwencja jest odrębna od unijnego Aktu w sprawie sztucznej inteligencji, który wszedł w życie w sierpniu i obejmuje kompleksowe regulacje dotyczące rozwoju, wdrażania i wykorzystywania systemów AI na rynku wewnętrznym UE.

Nowe unijnej przepisy zakazują pewnych zastosowań sztucznej inteligencji, które zagrażają prawom obywateli. Są to m.in. systemy kategoryzacji biometrycznej, które wykorzystują cechy wrażliwe, i nieukierunkowane pobieranie wizerunków twarzy z internetu lub nagrań z telewizji przemysłowej, by stworzyć bazy danych służące do rozpoznawania twarzy.

Zakazane są też rozpoznawanie z pomocą AI emocji w miejscu pracy i instytucjach edukacyjnych oraz prognozowanie przestępczości (wyłącznie na podstawie profilowania osoby lub oceny jej cech). **(PAP)**

Gł-832

Roman Strzondała o działalności Komitetu ds. Mniejszości Narodowych

Jest pan członkiem Wojewódzkiego Komitetu ds. Mniejszości Narodowych. Czym zajmuje się to gremium?

– Zadaniem Komitetu ds. Mniejszości Narodowych jest rozwiązywanie problemów mniejszości narodowych mieszkających na terenie naszego województwa, obrona ich praw oraz tworzenie przestrzeni do egzekwowania interesów i potrzeb wszystkich mniejszości narodowych w województwie morawsko-śląskim. Corocznie omawia i zatwierdza Raport o sytuacji mniejszości narodowych w RC przygotowywany na wniosek Kancelarii Rządu RC. Corocznie również omawia warunki programu dotacyjnego „Program wspierania działalności członków mniejszości narodowych", jak również później zatwierdza ocenę podanych wniosków dotacyjnych.

Czy pana zdaniem warto mieć przedstawicieli polskiej grupy narodowej w tym komitecie?

– Tak, jestem przekonany, że jest to wręcz wskazane. Członkami komitetu oprócz 15 członków nominowanych przez podmioty polityczne są jeszcze dwaj kandydaci nominowani bezpośrednio przez polską i wietnamską mniejszość narodową. Jednak reprezentant delegowany przez polskie organizacje nie ma przebicia, ponieważ brakuje mu politycznego zaplecza. Ja podczas jakichkolwiek rokowań zawsze mogę twierdzić, że stoi za mną klub polityczny i mój głos ma dzięki temu większą wagę. Dlatego warto mieć w Komitecie jeszcze Polaków nominowanych przez podmioty polityczne. Udział Polaków w komitecie jest ważny choćby z tego powodu, żeby pilnować dotacji dla mniejszości. W 2021 roku urząd wojewódzki odrzucił bezpodstawnie pięć wniosków dotacyjnych. Dopiero po mojej interwencji projekty te, w tym trzy polskie, otrzymały dofinansowanie. Bez mojej interwencji polskie organizacje nie otrzymałyby dofinansowania na corocznie organizowane wydarzenia.

Komitet gościł w kilku Domach PZKO. Czy te wizyty pana zdaniem zmieniły postrzeganie polskiej mniejszości przez członków komitetu?

– Po czterech latach działalności w Komitecie ds. Mniejszości Narodowych nadal spotykam się z niezrozumieniem, a często także z podstawowym brakiem wiedzy dotyczącej problematyki mniejszości narodowych. Dlatego zawsze podkreślam, że jako członek polskiej mniejszości narodowej niczego nie chcę ponad to, do czego zobowiązało się państwo – Republika Czeska, i uściślam, tłumaczę, że podstawowym dokumentem prawnym polityki narodowościowej RC jest Karta Podstawowych Praw i Wolności. Od 1998 roku obowiązuje w RC Konwencja Ramowa o Ochronie Praw Mniejszości Narodowych Rady Europy. W RC przepisy konwencji wdrażane są m.in. w Ustawie o prawach członków mniejszości narodowych z dnia 10 lipca 2001.

Niemniej jednak jestem przekonany, że zwiedzanie Domów PZKO, posiedzenia w ostrawskim konsulacie, wykłady i prezentacje dotyczące polskiej mniejszości żyjącej w RC zmieniły postrzeganie nas przez niektórych członków komitetu. Oczywiście, że niektórzy pozostali obojętni lub wprost negatywnie nastawieni.

Czy uważa pan, że środki przeznaczone na wspieranie mniejszości narodowych w województwie są wystarczające?

– Oczywiście, że są niewystarczające. Jeżeli wysokość budżetu wojewódzkiego w 2024 roku wynosi 39,5 miliardów czyli 39 500 milionów koron, a na wsparcie działań wszystkich mniejszości narodowych na terenie naszego województwa w 2024 roku przeznaczono z tej puli 1,3 miliona koron, to jest to naprawdę kropelka w oceanie! W związku z odrzuceniem części wniosków dotacyjnych, często z powodu formalnych niedociągnięć, w ubiegłych latach nie została wyczerpana cała pula dotacyjna i z tego też powodu w każdym kolejnym roku była obniżana. W takiej sytuacji, kiedy cała pula dotacyjna nie była wyczerpana, w komitecie na marnie idą starania o to, by środków finansowych na działalność mniejszości narodowych nie obniżano. Automatycznie argumentowano to tym, że nawet tych środków, które aktualnie są przeznaczone na ten cel, nie jesteśmy w stanie wykorzystać. Z tego też powodu każdego roku w naszych mediach informowałem o warunkach programu dotacyjnego na wspieranie działalności członków mniejszości narodowych i apelowałem, żeby składać wnioski dopiero po dokładnej kontroli wszystkich potrzebnych materiałów, ewentualnie polecałem skorzystanie z konsultacji w Urzędzie Wojewódzkim. Przy każdej okazji zachęcałem do pisania i składania wniosków, ponieważ mam świadomość, że każde wydarzenie, koncert, jubileusz, festyn coś kosztuje i ważne jest uzyskanie odpowiednich środków na ich realizację. Musimy dbać o finansowanie tego wszystkiego, co jeszcze mamy. Czynić starania o podniesienie puli dotacyjnej na wsparcie finansowe działań mniejszości narodowych można dopiero wtedy, gdy wpłynie wystarczająca liczba dobrych i bezbłędnie napisanych wniosków. Wtedy można również negocjować podniesienie maksymalnej kwoty dotacji.

Nadal pragnę wspierać i walczyć o nasze sprawy na szczeblu wojewódzkim w Ostrawie. Dlatego zwracam się z prośbą do wszystkich naszych wyborców o głos preferencyjny. Proszę o zagłosowanie na listę numer 88 koalicji SPOLU i oddanie głosu preferencyjnego – zaznaczenie mojej 56. pozycji. Dziękuję. Każdy głos jest ważny!

(Artykuł sponsorowany Gł-454)

Libor Hřivnáč: »Jestem patriotą morawsko-śląskim«

Libor Hřivnáč startuje w wyborach wojewódzkich z jedenastej pozycji listy wyborczej nr 7. Jako były długoletni zastępca burmistrza, kierownik wydziału środowiska naturalnego, a także galerzysta, rzeźbiarz, poeta i deweloper chciałby w wieku 64 lat wykorzystać swoje doświadczenie życiowe w pracy na rzecz ukochanego regionu.

Dlaczego zdecydował się pan kandydować w wyborach wojewódzkich?

– Jestem przedstawicielem partii politycznej, a konkretnie przewodniczącym PRO w województwie morawsko-śląskim. Na moich barkach leży więc odpowiedzialność za to, żeby nasza wciąż jeszcze względnie młoda partia nadal się rozwijała. Jedną z dróg zapewniających rozwój partii jest udział w wyborach oraz możliwość reprezentowania jej. Druga płaszczyzna ma charakter stricte osobisty. Od ponad trzydziestu lat działam na poziomie komunalnym w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Byłem zastępcą burmistrza. To, co realizowałem na poziomie gminy, chciałbym wykorzystać fachowo w skali wojewódzkiej. Dzięki temu nasz region mógłby stać się dla nas wszystkich lepszym miejscem do życia.

W czym, pana zdaniem, nasze województwo jest wyjątkowe, a co należałoby poprawić?

– Województwo morawsko-śląskie jest specyficznym regionem. Jako artysta postrzegam to jeszcze bardziej intensywnie. Dzięki mocnym mniejszościom narodowym posiadamy dużą różnorodność kulturową. Tę należy chronić. Tworzy ona istotną część tożsamości naszego regionu. Droga do jej utrzymania prowadzi poprzez wspieranie różnych stowarzyszeń mniejszości narodowych, które nadal powinny mieć możliwość samorealizacji. Jeśli przestaniemy je wspierać, straci na tym całe nasze społeczeństwo. Należy się spotykać, inspirować się wzajemnie oraz wzmacniać tradycje poszczególnych narodowości.

Myślę, że z kolei to, czego nam tutaj brakuje, niewiele różni się od problemów, które nękają całą Republikę Czeską. Wspomnę chociażby problem mieszkaniowy. Mnóstwo młodych ludzi nie potrafi znaleźć odpowiedniego mieszkania i na skutek tego opuszcza nasz region. Moim zdaniem, nie można również godzić się na to, żeby wysokie koszty mieszkaniowe obniżały poziom życia seniorów.

Jak zatem wyjść z tego impasu?

– W tym miejscu muszę zaznaczyć, że absolutnie respektuję pozycję Republiki Czeskiej w Unii Europejskiej oraz umowę sojuszniczą z NATO. Nie sądzę jednak, że należy budować bazę wojskową, o której mówi się od kilku lat w związku z Mosznowem. Jestem przekonany, że te środki można wykorzystać lepiej, właśnie na budowę tanich mieszkań. Jeśli baza ma kosztować ponad 2 mld koron, oznacza to, że za tę cenę można wybudować 800 mieszkań, czyli 66 dwunastomieszkaniowych domów, które razem wzięte dają całkiem spore osiedle. Ponadto inwestycja w mieszkalnictwo przyniesie państwu korzyści w postaci podatków oraz rozsądnego czynszu.

Częstym tematem do dyskusji jest również służba zdrowia...

– Ten temat pojawia się w przestrzeni publicznej niezmiennie przed każdymi wyborami. I chociaż mogę teraz obiecać, że PRO zrobi wszystko, żeby wzrosła liczba stomatologów oraz stacji pogotowia lekarskiego, chyba każdy z nas ma świadomość, że ten problem musi być rozwiązywany kompleksowo, a nie na poziomie wojewódzkim. Te zmiany muszą być systemowe i przeprowadzane konsekwentnie w skali całego państwa.

Co powinniśmy jeszcze wiedzieć o Liborze Hřivnáču?

– Jestem człowiekiem o konserwatywnych poglądach. Jestem przekonany, że chrześcijaństwo jest jednym z filarów naszej współczesnej cywilizacji, mocnym i głębokim filarem moralnym. Niestety, odnoszę wrażenie, że ostatnio istnieje tendencja, żeby go zniszczyć. Narzędzia postępowej propagandy pokazują to codziennie. Naszym zadaniem jest oprzeć się tym próbom i bronić naszych wartości. Bez nich nie tylko nasz kraj, ale cała cywilizacja będzie przegrana.

A co powinniśmy wiedzieć o partii PRO, której organizacji wojewódzkiej pan przewodniczy?

– Partia Právo Respekt Odbornost (po polsku Prawo Respekt Fachowość), czyli PRO powstała w czerwcu 2022 roku. Chociaż jesteśmy młodą partią, czujemy odpowiedzialność wobec naszego kraju oraz jego obywateli. Proponujemy alternatywę dla partii obecnej koalicji rządowej. Stoimy na straży wartości stricte konserwatywnych. Ponieważ ostatnio istnieją tendencje łączenia partii w różnych częściach spektrum politycznego, również my wysłuchaliśmy życzeń wyborców i w tych wyborach stworzyliśmy wspólną listę z dwiema innymi partiami. To daje nam pewność, że głos oddany na nas, nie zostanie zmarnowany.

Wypada również podkreślić, że nasza partia to nie tylko ja. To cały szereg fachowców działających na najróżniejszych płaszczyznach. Nie będę wymieniał tutaj wszystkich osób, bo byłaby to długa lista. Ważne, że tworzymy jeden zespół, który trzyma się razem.

Co na zakończenie chciałby pan przekazać czytelnikom „Głosu"?

– Nie czuję się politykiem. Bardziej jestem rzeźbiarzem, poetą, galerzystą. Moim ulubionym miejscem jest atelier. Z drugiej strony nie chcę uciekać od odpowiedzialności. Jestem morawsko-śląskim patriotą. Całe życie mieszkam w rejonach opawskim i bruntalskim, lubię Ostrawę, z przyjemnością przejdę się przez most w Cieszynie z moimi polskimi przyjaciółmi. Podziwiam piękno Jesioników oraz Beskidów. Szanuję wszystkich, którzy walczą o dobrą rzecz. Cieszą mnie ludzie, którzy potrafią docenić, jak piękne jest nasze województwo i jak ten „trójstyk" jest ważny dla całej Republiki Czeskiej. Wszyscy, którzy tutaj żyjemy, powinniśmy to sobie uświadomić.

(Artykuł sponsorowany Gł-450)

SPORT

OFERTA

PIŁKA NOŻNA – CHANCE LIGA: Ostrawa – Slavia Praga (sob., 16.00), Sparta Praga – Karwina (sob., 19.00). **MŚLF:** Trzyniec – Brno B (sob., 10.15), Slovácko B – Karwina B (niedz., 10.15). **IV LIGA-gr. F:** Hawierzów – P. Polom (niedz., 10.15), Bilowec – Bogumin (niedz., 16.00). **M. WOJEWÓDZTWA:** Stonawa – Cz. Cieszyn, Sl. Orłowa – Kr. Pole (sob., 16.00). **IA KLASA-gr. B:** Ostrawica – Sucha Górna (sob., 16.00), Śmiłowice – Liskowiec, Bystrzyca – Olbrachcice (niedz., 16.00). **IB KLASA-gr. C:** Dziećmorowice – Wacławowice, Sedliszcze – Nydek, Żuków G. – Oldrzychowice, Wędrynia – Dobra (sob., 16.00), B. Orłowa – Luczina, Niebory – Gnojnik, I. Piotrowice – Cierlicko 2022 (niedz., 16.00). **MP KARWIŃSKIEGO:** Sj Pietwałd – G. Błędowice, Łąki – G. Hawierzów, Sn Hawierzów – Lutynia D., Wierzniowice B – Sucha Górna B (sob., 15.30), Hawierzów B – Dąbrowa (niedz., 17.00). **MP FRYDEK-MISTEK:** Prżno – Mosty k. J., Milików – Bukowiec (sob., 16.00), Toszonowice – Śmiłowice B/Niebory B (niedz., 14.00), Piosek – Metylowice, Nawsie – Wojkowice (niedz., 16.00).

●●●

HOKEJ – LIGA MISTRZÓW: Stalownicy Trzyniec – Fribourg-Gottéron (sob., 17.00).

●●●

PIŁKA RĘCZNA – EKSTRALIGA MĘŻCZYZN: SHC Maloměřice – HCB Karwina (sob., 14.00). **(jb)**

Gibczok 2024 – triathlon dla odważnych

Lubicie sporty ekstremalne? Jeśli tak, to łagodniejsza wersja sportu ekstremalnego – triathlon – jest przeznaczona właśnie dla was. 28 września w Beskidach można zasmakować tego sportu podczas 19. edycji zawodów Gibczok 2024 w Bystrzycy.

Janusz Bittmar

Cel i meta triathlonowej rywalizacji znajduje się w Bystrzycy na terenie Miejscowego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Zaplecze dla zawodników, a także poczęstunek po zakończeniu sportowej części imprezy przewidziano w Domu Polskim. Bystrzycki triathlon składa się z trzech konkurencji – pływania, jazdy na rowerze i biegu. Walka w sektorze pływackim (dzieci pokonują 100 m, dorośli 300 m) zostanie rozegrana na basenie znajdującym się w sąsiedztwie szkoły podstawowej. Wyścig na rowerze skierowany do dorosłych zawodników odbędzie się na trasie Bystrzyca – Nydek – Bystrzyca (8,6 km), dla młodszych kategorii wzdłuż Głuchówki (2 i 4 km), a wieńczący całość bieg zostanie poprowadzony też w sąsiedztwie Głuchówki (w głównych kategoriach dystans 2 km, dzieci 500 m).

– Zależy nam na rodzinnej atmosferze zawodów. Chcemy, żeby ten triathlon łączył pokolenia – powiedział „Głosowi" Ryszard Szarzec, szef imprezy. – Pomysłodawcą i założycielem tych zawodów jest Tadeusz Farny. Ja przejąłem po nim pałeczkę w ubiegłym roku – zdradził kierownik Gibczok 2024.

● **W punkcie rejestracji podczas zeszłorocznej edycji.** Fot. ARC organizatorów

Zgłoszenia do zawodów przyjmowane są do 25 września pod adresem e-mailowym gibczok@email.cz. Jak informują organizatorzy, do 15 września 2024 można zamówić jeszcze koszulkę z napisem „Jeżech Gibczok". W zgłoszeniu należy podać również liczbę osób towarzyszących (ekipa techniczna i kibice z powodu zamówienia posiłku).

Rejestracja na miejscu, od godz. 7.40 do 7.55 przed basenem w Bystrzycy. W kategoriach młodzików od godz. 9.00. Opłata startowa: dzieci 150 koron, główne kategorie 350 koron. W cenie zostały uwzględnione koszty organizacyjne, posiłek i nagrody.

Więcej informacji dotyczących tras i organizacji na www.gibczok.webnode.cz.

An(g)ielski tydzień piłkarzy

„Angielski tydzień" w trzeciej najwyższej klasie piłkarskiej w RC zamienił się dla dwóch naszych drużyn, Trzyńca i rezerw Karwiny, w prawdziwie anielski. Trzyńczanie pokonali w środę na wyjeździe rezerwy Slovácka 2:0, identycznym wynikiem zespół MFK Karwina B uporał się u siebie ze Zlinskiem.

Drużyna Trzyńca przesądziła o zwycięstwie już w pierwszej połowie, wygranej 2:0. Podopieczni trenera Tomáša Hejduška wykorzystali fakt, że rezerwy Slovácka od 32. minuty zagrały bez wykluczonego Filipa Součka, podkręcając tempo meczu i strzelając w 34. minucie bramkę na 0:1. Szczęśliwym strzelcem podbeskidzkiego klubu został kapitan René Dedič. Goście poszli za ciosem, dołączając przed zejściem do szatni drugą bramkę po akcji Tomáša Omasty. Po zmianie stron trzyńczanie kontrolowali przebieg wydarzeń na boisku, nie pozwalając drużynie z Uherskiego Hradziszcza na zdramatyzowanie spotkania.

● **Karwiniacy pokonali w środę Zlinsko 2:0.** Fot. mfkkarvina

– Tak walczy się o trzecioligowe punkty w meczu wyjazdowym. W odróżnieniu od spotkania z rezerwami Zlina, tym razem wszystko wypaliło – stwierdził trener Hejdušek.

Radość swoim kibicom sprawili w środku tygodnia również piłkarze Karwiny. Zespół trenerów Čestmíra Kročila i Petra Mašleja pokonał na własnym boisku nieobliczalne FC Zlinsko 2:0 po bramkach zdobytych w drugiej połowie. Gospodarze wyszli na prowadzenie w 62. minucie po przepięknym strzale Adio Mustaphy Ojory, a wynik meczu ustalił w pierwszej minucie doliczonego czasu gry Ayaosi. – Czapki z głów przed chłopakami. Goście przystanie 1:0 nękali naszą defensywę dosyć mocno, ale wybrnęliśmy zwycięsko ze wszystkich opresji. Czyste konto to wisienka na torcie – skomentował na gorąco wygraną trener Kročil.

W weekend , o ile planów nie przekreśli pogoda, kolejna porcja emocji piłkarskich. Zespół Trzyńca w sobotę o godz. 10.15 podejmuje na Leśnej rezerwy FC Zbrojovka Brno, zaś karwiniacy w niedzielę o 10.15 zmierzą się na wyjeździe ze środowym rywalem Trzyńca, rezerwami Slovácka. **(jb)**

MŚLF

SLOVÁCKO – TRZYNIEC 0:2

Do przerwy: 0:2. **Bramki:** 34. Dedič, 39. Omasta. **CZK:** 32. Souček (S). **Trzyniec:** Mrózek – Trček, Samiec (84. Ivanović), Dadak – Vlachovský (76. Konečný), Machuča (69. Brzóska), Agbo (84. Brak), Szewieczek – Omasta, Dedič (69. Zinhasović), Cienciala.

KARWINA B – ZLINSKO 2:0

Do przerwy: 0:0. **Bramki:** 2. Ojora, 90. Ayaosi. **Karwina B:** Schovanec – Zedníček (71. Galík), Vavřík, Egwu, Muhammad – Jurga (46. Baumgartner), Alokhin (83. Seriš) – Molitorisz (83. Magát), Ayaosi, Ojora – Vinicius (61. Drobek).

W innych meczach 17. kolejki: Frydek-Mistek – Hlubina 0:0, Hulczyn – Uniczów 0:1, S. Brno – Strání 2:0, Zlin B – U. Brod 0:1, Brno B – Blansko 1:0, Hodonin – Znojmo 1:0, Rosice – Kromierzyż 3:3. **Lokaty:** 1. Kromierzyż, 2. Uniczów, 3. Trzyniec po 16 pkt.,... 10. Karwina B 9 pkt.

pre-teksty i kon-teksty /334/

Krzysztof Łęcki

Derby

Jestem przekonany, że gdybym żył w Barcelonie, byłbym zaprzysięgłym kibicem klubu FC Barcelona. Nic w tym dziwnego czy ekstrawaganckiego. Wreszcie: tyle tryumfów – bo i mistrzostwa Hiszpanii, i Puchary Króla, i zwycięstwa w pucharach Europy, klubowe mistrzostwa świata...

I

Ba, nie trzeba mieszkać w Barcelonie, by kibicować „Dumie Katalonii". Klub przez lata kojarzony z fenomenem Leo Messiego ma kibiców na całym świecie – także w Polsce. Ale... Ale – o dziwo – nie wszyscy zainteresowani futbolem mieszkańcy stolicy Katalonii kibicują klubowi Messiego. Całkiem spora ich część to fani innego klubu z tego miasta – RCD Espanyol. Ten ma na koncie ledwie czterokrotne zdobycie Pucharu Króla. Można więc mieszkać w Barcelonie i nie być „culés", czyli kibicem FC Barcelona. I jednocześnie można mieszkać tysiące kilometrów od tego miasta i kibicować klubowi Messiego czy – dzisiaj – Lewandowskiego. Oczywiście, powie ktoś i nie bez racji, w przypadku mieszkańców Barcelony w grę wchodzą względy polityczne. FC Barcelona kojarzona jest z katalońskim separatyzmem, wreszcie motto klubu to „Més que un club" („Więcej niż klub"). I bywały w historii klubu takie incydenty, jak palenie hiszpańskiej flagi czy zagłuszanie hiszpańskiego hymnu. A już całkiem niedawno jeden z bardziej rozpoznawalnych graczy Barcelony, Carles Puyol przed finałowym spotkaniem o Puchar Króla z Realem Madryt rzucił w stronę przeciwników – a teraz zdobędziemy jeszcze puchar waszego króla...

II

Inne piękne miasto Hiszpanii z dwoma liczącymi się na Półwyspie Pirenejskim i w Europie klubami dzieli się ideologicznie – bardziej utytułowana FC Sewilla kojarzona jest z lewicą, gdy reprezentujący to samo miasto Betis – z prawicą. Oczywiście można – i często nie bezzasadnie – przypisywać ideologiczne sympatie kibicom różnych klubów piłkarskich, może na przykład prawicowe sympatie kibiców Lazio Rzym w naturalny sposób równoważone są przez lewicowe nastawienie kibiców AS Roma. Ale czy tak jest – nie wiem. I nie sprawdzam tego nie z lenistwa. Po prostu wydaje mi się, że zróżnicowania w politycznych czy ideologicznych dla ich najbardziej zaciekłych kibiców nie mają tu decydującego jednak znaczenia. No, może inaczej jest w Glasgow podzielonym na protestanckich kibiców Rangersów i katolickich – Celtiku.

III

Manchester – podzielony na fanów City i United; jak przekonuje mnie mój przyjaciel Robert „Milord" Kowalski, który zna angielski futbol od podszewki: „W samym mieście nie ma zwolenników United, ci są tylko na obrzeżach miasta". Tyle że Robert jest od ponad pół wieku zażartym kibicem Liverpoolu, a nie mają fani tego klubu większego wroga niż Manchester United – przesłał mi nawet zdjęcie koszulki z napisem „Even Jesus hates Man U", czyli „Nawet Jezus nienawidzi Manchesteru United". A właśnie Liverpool... Jako miasto, nie klub, – wydawałoby się, że w naturalny i bezdyskusyjny sposób dzieli tu kibiców rzeka Mersey, jedna jej strona kibicuje klubowi Liverpool FC, druga – Evertonowi. A jednak – co ciekawe, a nawet zaskakujące – podziały w mieście Liverpool sięgają rodzin, część familii kibicuje Evertonowi, część – jej znacznie bardziej utytułowanemu konkurentowi. Po tragedii na Hillsborough w 1989, kiedy w trakcie meczu Pucharu Anglii FC Liverpool vs. Nottingham Forest wskutek błędów organizatorów spotkania zginęła prawie setka kibiców z Liverpoolu – opłakiwało ich całe miasto.

●●●

Co chciałem przekazać pisząc ten felieton? Otóż – jestem piłkarskim fanem, podzielam wszystkie emocje futbolowych kibiców (i nawet bardzo). Niemniej z wykształcenia i wykonywanego zawodu jestem socjologiem. Nie widzę zresztą potrzeby, by przywoływać tu wszystkie socjologiczne ujęcia przeciwstawiania „swoich" i „obcych"

IV

W Monachium też są dwa kluby – jeden utytułowany – to oczywiście Bayern i jeden z tradycjami TSV 1860 Monachium, którego największym międzynarodowym sukcesem jest dotarcie do finału Pucharu Europy Zdobywców Pucharów w 1965 roku; mistrzem RFN był ten klub tylko raz, w 1966 roku, Puchar Niemiec też zdobył tylko dwa razy i to w czasach zamierzchłej przeszłości. I co? I TSV 1860 także ma zaprzysięgłych kibiców. Hamburg – bogate w tytuły HSV i marginalne w świadomości kibiców z innych krajów, St. Pauli. Berlin – to samo: bogata Hertha i robotniczy Union. Dalej – Madryt. Dwa najbardziej znane (i utytułowane) kluby to oczywiście Real i Atletico, ale w hiszpańskiej ekstraklasie to wszak nie wszystkie kluby ze stolicy Hiszpanii. I wszystkie mają swoich wiernych kibiców.

A przecież mogłoby się wydawać, że mieszkając w mieście „królewskich" z Madrytu, którzy w swej historii kilkunastokrotnie wznosili Puchar Ligi Mistrzów, wszyscy powinni kibicować im właśnie. A tak nie jest. A w Polsce? Wiadomo – Kraków: Wisła i Cracovia; Łódź: ŁKS i Widzew; Warszawa: Legia i Polonia; Poznań: Lech i Warta. Kiedyś w Chorzowie rywalizował w meczach ekstraklasy z Ruchem – i to nie bez sukcesów – miejscowy AKS.

V

Na deser zostawiłem Mediolan – tam na legendarnym San Siro rozgrywają swoje mecze dwa wielkie kluby: AC Milan i Inter. Miałem niedawno okazję odwiedzić w tym mieście nie tylko La Scalę (tym bardziej zainteresowana była moja żona), ale także stadionowy sklep. Otóż jest on podzielony na dwie części – jedna dla fanów AC Milan, druga – Interu. Przejścia pomiędzy nimi nie zaznacza żadna wyznaczona kratami granica, można przechodzić spokojnie z jednej do drugiej. Nie jestem fanem żadnego z mediolańskich klubów. Kubek z nadrukiem AC Milan kupiłem, bo po prostu mi się spodobał.

VI

Co chciałem przekazać pisząc ten felieton? Otóż – jestem piłkarskim fanem, podzielam wszystkie emocje futbolowych kibiców (i nawet bardzo). Niemniej z wykształcenia i wykonywanego zawodu jestem socjologiem. Nie widzę zresztą potrzeby, by przywoływać tu wszystkie socjologiczne ujęcia przeciwstawiania „swoich" i „obcych" . Poprzestanę na przytoczeniu klasycznego fragmentu „Folkways" Williama G. Sumnera „(...) rodzi się rozróżnienie pomiędzy nami, my-grupą lub grupą własną i wszystkimi pozostałymi, lub grupami innych, grupami obcymi. (...) Lojalność wobec grupy własnej, poświęcenie dla niej oraz nienawiść i pogarda dla ludzi spoza grupy, braterstwo wewnątrz, wojna na zewnątrz – wszystko to powstaje jednocześnie jako produkt tej samej sytuacji". I ta opozycja – w pełni doceniając wysiłki, tych wszystkich, którzy chcieliby ją wyeliminować muszę skonstatować, że jak dotychczas się to nie udało. Wydaje mi się, że dobrym krokiem jest stworzenie takiej atmosfery, by sytuacja przypominała wspomniany sklepik na San Siro – by w spokoju różnić się jeśli już nie „pięknie", to przynajmniej dla wszystkich znośnie. Cywilizowanie.

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Słoneczna i piaszczysta Jura

Letnia, słoneczna pogoda towarzyszyła nam podczas sobotniej wycieczki autokarowej na Jurę Krakowsko-Częstochowską. Jej kierownik, Władysław Niedoba, zaprosił nas 7 września do Ogrodzieńca. Po dwóch godzinach dotarliśmy na miejsce i poszliśmy zwiedzać ruiny zamku. Niektórzy pooglądali miniatury polskich zamków i warowni oraz poczytali o legendach związanych z nimi.

Kolejnym punktem była Pustynia Błędowska. Przy wejściu na rozpalony piasek, co stanowiło nietypowy widok, można było kupić sobie lody, piwo czy gofry, a także odpocząć na leżakach. Nieco dalej odbywał się Festiwal Meteora (zawody modelarzy rakietowych).

Rozgrzani pojechaliśmy na rynek w Olkuszu, gdzie weszliśmy do nowoczesnego muzeum w piwnicach XIV-wiecznego ratusza. Poznaliśmy historię Olkusza nazywanego Srebrnym Miastem.

● **W Podziemnym Olkuszu, jednej z największych atrakcji tego miasta.** Fot. ARC

Ostatnim i tradycyjnym punktem naszych wycieczek jest opiekanie kiełbasek. Ognisko rozpaliliśmy w Łąkach. Rozmowy przy smacznych kiełbaskach zdawały się nie mieć końca. Atmosfera była bardzo miła i przyjacielska.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom wyjazdu za udział i już teraz zapraszamy wszystkich na placki w naszym Domu PZKO 18 października.

W imieniu zarządu MK PZKO w Kocobędzu, Irena Štirba

REKLAMA

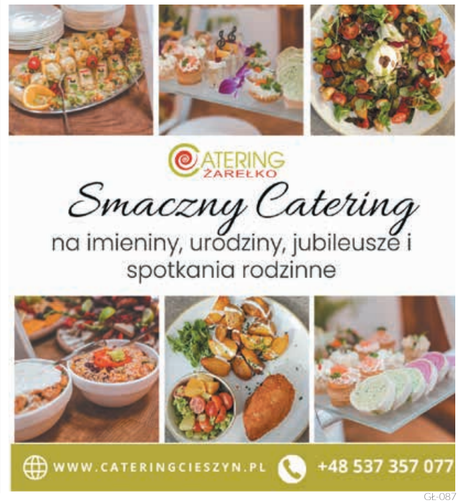

GE-087

Z gwiazdą przez świat. Halina Młynkova

Niedziela 15 września, godz. 21.15

TVP POLONIA

PIĄTEK 13 WRZEŚNIA

6.00 Panorama **6.35** Zakochaj się w Polsce. Oporów **7.00** Makłowicz w podróży. Ukraina **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** W obiektywie Polonii. Wschód **11.30** Wszystko przed nami (s) **12.00** Gość poranka **12.25** To jest grane **12.55** M jak miłość (s.) **14.35** Polonia 24 **15.15** Bajki naszych rodziców. Kolorowy świat Pacyka **15.25** Dziwne przygody Koziołka Matołka **15.35** Baśnie i bajki polskie. Smok Wawelski **16.00** Szansa na sukces. Opole 2024. Golden Life **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.45** Leśniczówka (s.) **18.10** Teleexpress Extra **18.35** Stacja innowacja **18.50** Całkiem niezła historia. Siostra braci mniejszych **19.10** Olá Polônia **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Przystań (s.) **21.20** Na sygnale (s.) **22.10** Czterdziestolatek - dwadzieścia lat później **23.10** Panorama **23.45** Dziennik regionów.

SOBOTA 14 WRZEŚNIA

6.00 Panorama **6.30** Balans bieli **7.00** Operacja zdrowie. Trądzik **7.30** Pytanie na śniadanie (mag.) **12.00** Szatan z siódmej klasy **12.55** Jak to się mówi, czyli Kasia u Brałczyka **13.30** Przystań (s.) **14.25** Opole na bis. Premiery **15.25** Okrasa łamie przepisy. Indyk inaczej **16.00** Kulturalni PL **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2024 **19.10** Laskowik & Malicki **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Ranczo 2 (s.) **22.15** Lato z Radiem i Telewizją Polską. Tarnów **23.10** Teleexpress Weekend **23.30** To jest grane.

NIEDZIELA 15 WRZEŚNIA

6.00 Panorama **6.35** Kiedyś to było... **7.10** Wynalazki na medal **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Misja Brazylia. Ojczyzna futbolu **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Wiele złych odpowiedzi **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. św. Stanisława Kostki - sanktuarium Matki Bożej Sokalskiej w Hrubieszowie **14.15** Piłka nożna. Betclic 1. Liga; Arka Gdynia - Kotwica Kołobrzeg **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Jak nas widzą... **18.40** Do śmiechu! **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Stulecie Winnych (s.) **21.15** Z gwiazdą przez świat. Halina Młynkova **22.10** Miasto z morza (film polski).

PONIEDZIAŁEK 16 WRZEŚNIA

6.00 Panorama **6.35** Zawód dyrygent **7.00** Polskie Parki Narodowe. Poleski Park Narodowy **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Olá Polônia **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **12.55** Stulecie Winnych (s.) **13.50** Kiedyś to było... **14.35** Kulturalni PL **15.35** Cześć, czy mogę Cię zjeść? **15.45** Ale talent. Tapeta z własnym wzorem **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.45** Leśniczówka (s.) **18.10** Teleexpress Extra **18.30** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **19.00** Polacy światu. Leopold Zborowski **19.10** Nad Niemnem **19.25** Pytanie dnia **19.30** Program informacyjny, pogoda, sport **20.25** U Pana Boga za piecem (komedia polska) **22.10** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.10** Panorama **23.45** Dziennik regionów.

WTOREK 17 WRZEŚNIA

6.00 Panorama **6.35** Pożyteczni.pl **7.00** Kuchenne recepty. Ulubione dania mojej córki **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Nad Niemnem **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **12.55** Ranczo 2 (s.) **14.45** Hala odlotów (talk-show) **15.35** Zwierzaki Czytaki. Muzyka łagodzi obyczaje **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.45** Leśniczówka (s.) **18.10** Teleexpress Extra **18.35** Akcent wschodni **19.10** Wilnoteka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 27 (s.) **22.15** Trzy mosty **22.40** Dziewczyna ze zdjęcia **23.10** Panorama **23.45** Dziennik regionów.

ŚRODA 18 WRZEŚNIA

6.00 Panorama **6.35** Prywatne życie zwierząt 10 **7.00** Okrasa łamie przepisy. Indyk inaczej **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Wilnoteka **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **12.55** Ojciec Mateusz 27 (s.) **14.35** Trzy mosty **15.05** Dziewczyna ze zdjęcia **15.35** Animowanki. Rodzina Trefików **15.45** Go-tu-jemy. Cake popsy na święta i nie tylko **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.45** Leśniczówka (s.) **18.10** Teleexpress Extra **18.35** Zawisnąć w powietrzu **19.10** Hello Polonia **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** O mnie się nie martw 5 (s.) **22.15** Studio w kontakcie **23.10** Panorama **23.45** Dziennik regionów.

CZWARTEK 19 WRZEŚNIA

6.00 Panorama **6.35** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Zasmakuj w Sienkiewiczu (mag.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Hello Polonia **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **12.55** O mnie się nie martw 5 (s.) **14.35** Studio w kontakcie **15.20** Całkiem niezła historia. Siostra braci mniejszych **15.35** Bajki naszych rodziców. Miś Uszatek **15.45** Wyprawa profesora Gąbki **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.45** Leśniczówka (s.) **18.10** Teleexpress Extra **18.35** Zakochaj się w Polsce. Uniejów (mag.) **19.10** W obiektywie Polonii. Wschód **19.25** Pytanie dnia **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Glina 2 (s.) **22.15** Polonia 24 **22.50** Laskowik & Malicki **23.10** Panorama.

Skala zniszczeń zabytków we Lwowie

Polska zaangażuje się w renowację zniszczonych budynków we Lwowie – poinformował Paweł Kowal, przewodniczący Rady ds. Współpracy z Ukrainą, który 8 września złożył wizytę w tym mieście. Wraz z merem Lwowa, Andrijem Sadowym, oraz przewodniczącym Lwowskiej Obwodowej Administracji Wojskowej, Maksymem Kozyckim, odwiedził miejsca zniszczone podczas rosyjskich ataków rakietowych z 3 września.

– W związku z deklaracją premiera Donalda Tuska o wsparciu w odbudowie zabytkowych obiektów we Lwowie, przyjechałem, aby osobiście zapoznać się z sytuacją po ataku z 3 września – napisał Paweł Kowal. – Wspólnie z merem Lwowa złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze na grobach ofiar ostatnich ataków. Następnie, razem z Andrijem Sadowym i Maksymem Kozyckim, obejrzeliśmy skalę zniszczeń. Spotkaliśmy się z poszkodowanymi w szpitalu oraz odbyliśmy naradę z ekspertami na temat możliwości wsparcia Lwowa w odbudowie i zabezpieczeniu uszkodzonych budynków – podsumował przewodniczący Rady ds. Współpracy z Ukrainą.

Paweł Kowal odwiedził także w szpitalu mieszkańców Lwowa poszkodowanych w wyniku rosyjskich ataków oraz złożył hołd poległym obrońcom na Cmentarzu Łyczakowskim.

● **Jedno z miejsc we Lwowie zniszczone podczas rosyjskich ataków rakietowych z 3 września.** Fot. Facebook/Paweł Kowal

W wyniku zmasowanego rosyjskiego ostrzału Lwowa z 4 września, rannych zostało 66 osób, w tym 10 dzieci. Siedem osób, w tym dwoje dzieci, zginęło. Uszkodzonych zostało 188 budynków, z czego 20 jest w stanie krytycznym. Wśród nich znajdują się obiekty dziedzictwa historycznego, budynki mieszkalne i szkoły.

– Niedaleko stąd leży Rzeszów, miasto, w którym się urodziłem, gdzie ludzie żyją teraz bezpiecznie. Tymczasem tu, we Lwowie, oddalonym o zaledwie kilkadziesiąt kilometrów, zniszczono dziesiątki domów. Dwadzieścia z nich zostało uszkodzonych w takim stopniu, że nie da się ich odbudować. To zabytki europejskiej kultury, dorobek pokoleń mieszkańców Lwowa, a także budynki użyteczności publicznej – jak szkoła, gdzie dzieci dopiero co rozpoczęły naukę – powiedział Paweł Kowal.

– W jednej chwili Putin potrafi zniszczyć życie rodzin, narodów, oraz dziedzictwo kulturowe. To czyste barbarzyństwo. W okolicy są tylko obiekty cywilne, nie ma tu żadnych celów wojskowych. Wojna nie ma prawa toczyć się tutaj, gdzie giną cywile. Barbarzyństwo Putina polega na niszczeniu zabytków, celowaniu w te same miejsca i atakowaniu instytucji publicznych, takich jak szkoły, gdzie jeszcze tydzień temu dzieci mogły spokojnie uczyć się i planować przyszłość – podkreślił poseł Paweł Kowal.

„Kurier Galicyjski"/UKRAINA

Muzyczna podróż

Choć od wydania płyty „Za górami, za lasami, za Tatrami" minęło już sześć lat, jej fenomenalne dźwięki wciąż wzruszają i inspirują. Można było się o tym przekonać w upalny sobotni wieczór, 7 września, w Dużej Sali Słowackiego Radia w Koszycach, która ożyła brzmieniami tej niezwykłej muzycznej opowieści, łączącej polsko-słowackie tradycje i kultury.

Ten wyjątkowy koncert, zorganizowany przez świętujący swoje 30-lecie Klub Polski, Redakcję Programów Narodowościowych, Radio Patria, pod patronatem konsula honorowego RP w Koszycach, Konrada Schonfelda, nie tylko przypomniał o sukcesie pierwszej autorskiej płyty Klubu Polskiego na Słowacji, nagranej w studio Rastislava Dubovskiego, ale również podkreślił ponadczasową siłę muzyki, która stanowi most między narodami.

Na scenie Słowackiego Radia w Koszycach wystąpili muzycy zespołu JABLCO w składzie: Miro Kyselica (gitara), Janko Moravek (pianino, śpiew), Tomaś Letenay (perkusja), Viktor Vlasák (gitara basowa, śpiew), Stano Stehlik (flet, kompozytor), a także kwartet Laugaricio w składzie: Marek Berky (skrzypce), Ivanna Petrishak (skrzypce), Marina Petrenko (altówka) i Ludmila Szatvanyiowa (wiolonczela).

● **Fragment koncertu.** Fot. ARC

Towarzyszyli im polscy wokaliści: Ewa Sipos, Łukasz Cupał i Tomasz Olszewski. Artyści zaprezentowali utwory z płyty „Za górami, za lasami, za Tatrami" w nowych aranżacjach, wzbogaconych głównie dzięki kwartetowi Laugaricio, który dodał projektowi muzycznemu nową głębię. Kwartet smyczkowy został bowiem wyposażony w świeże partytury – aranżacje przygotowane przez Adriana Harvana, które nadały utworom wyjątkowy charakter, wprowadzając oryginalne brzmienie i odkrywając przed słuchaczami nowe odcienie dobrze znanych melodii.

Wśród licznych kompozycji, które zabrzmiały tego wieczoru, kilka szczególnie przypadło do gustu słuchaczom jak choćby „Dworzec Główny", z mocnym rockowym głosem Łukasza Cupała, oraz „Cztery pory roku", będący jednym z najczęściej odtwarzanych utworów na platformie muzycznej. Nie zabrakło także nastrojowych kompozycji, takich jak „Chce się żyć" i „Gdyby zmysły prysły", a także genialnie zaaranżowanego „C'est la vie". Ciekawym akcentem była „Piosenka kulinarna", która wprowadziła wszystkich w smakowity nastrój.

Koncert był muzyczną podróżą po kulturze dwóch krajów, splecionych w pięknie brzmiącą płytę „Za górami, za lasami, za Tatrami". Stanowił okazję do zanurzenia się w muzyce, która przeniosła słuchaczy w świat wspólnych korzeni i cudownych melodii. Ten niezapomniany wieczór był dowodem na to, że polsko-słowacka przygoda muzyczna opowiedziana sześć lat temu wciąż brzmi z pełną mocą.

Polonia.sk/SŁOWACJA

INFORMATOR

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet zaprasza na wycieczkę do fabryki Colvia państwa Kołorzów w Gnojniku. Zbiórka 19 września o godz. 13.00 w Domu PZKO.

CZ. CIESZYN – MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum zaprasza na wspólne zwiedzanie wystawy pt. „Cieszyńskie piękno – Hoczki" w Domu Narodowym w Cieszynie. Spotykamy się w środę 18 września o godz. 15.00 przed Domem Narodowym.

▲ Wrześniowe spotkanie MUR-u odbędzie się w czwartek 19 września o godz. 17.00 w salce Centrum Polskiego przy ul. Strzelniczej. Temat „Zasłużone kobiety – Polki na Śląsku Cieszyńskim" omówi Władysława Magiera.

KARWINA – Miasto Karwina, Olza Pro oraz Stowarzyszenie Pożytku Publicznego Koexistence zapraszają w środę 18 września o godz. 16.00 na uroczystość wspomnieniową upamiętniającą 85. rocznicę mordu 12 Polaków przez nazistów niemieckich w lesie za Kopalnią Barbara w Karwinie. Uroczystość odbędzie się przy obelisku na miejscu zbrodni.

▲ Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej zaprasza na spotkanie ze znawcą literatury zaolziańskiej, doc. Liborem Martinkiem, który opowie o pisarzu Gustawie Morcinku. Zapraszamy do budynku biblioteki na Rynku Masaryka w Karwinie-Frysztacie w poniedziałek 16 września o godz. 16.30. Bilety w cenie 50 koron prosimy kupować pod linkiem: https://shop.entradio.cz/event/11736 na www.rkka.cz lub zamawiać e-mailem: polske@rkka.cz.

KLUB 99 – Spotyka się w poniedziałek 16 września na Filipce. Wyjściowe spotkanie uczestników jest o godz. 10.45 (pociąg z Karwiny wyjeżdża o 10.00, z Cz. Cieszyna o 10.21. z Trzyńca o 10.32) na parkingu obok przystanku kolejowego w Gródku, na początku drogi w kierunku Filipki. Z tego miejsca zostanie zorganizowany odjazd na miejsce spotkania.

NIEBORY – Uwaga, zmiana daty! Z powodu ostrzeżeń hydrometeorologicznych o intensywnych opadach i ryzyku powodzi, MK PZKO podjęło decyzję o przełożeniu 70. Dnia Oszeldy na 21 września 2024. Główna gwiazda – Elan Revival – pozostaje bez zmian!

PTTS „BŚ" – Zaprasza 14 września na wycieczkę z Łomnej Górnej-Sałajki przez Lacznów, Sławicz, Kamienity na Kozubową, z zejściem do Boconowic (długość 16,5 km). Trasę można odpowiednio przedłużyć do 21 km i zakończyć na dworcu kolejowym w Nawsiu lub skrócić do 15 km, schodząc do Łomnej Dolnej. Dojazd do Łomnej G.-Sałajki: autobusem z Karwiny-Uniwersytet o 8.04, z Cz. Cieszyna o 8.21, z Trzyńca o 8.33, z Nawsia o 8.55, z Jabłonkowa (dworzec autobusowy) o 8.59. Powrót autobusem lub pociągiem. Prowadzi Marta Fierla, tel. 773 759 997.

▲ 17 września zaprasza na wtorkową wycieczkę dookoła doliny rzeki Hołcyny. Trasa: Brenna-Hołcyna, Kotarz, Grabowa, Brenna-Centrum – 15 km. Wyjazd z Cieszyna o godz. 8.15, przystanek autobusowy Celma, kierunek Brenna. Prowadzi Chrystian Zaleski, tel +48 696 459 161.

STOWARZYSZENIE EMERYTÓW POLSKICH w RC – Zarząd zaprasza na wycieczkę na Ochodzitą. Wyjazd 19 września o godz. 8.00 z przystanku Celma przy moście Wolności. Prosimy zabrać złotówki. Tel. 776 257 070.

TRZANOWICE – MK PZKO i Gmina Trzanowice zapraszają 21 września na Dożynki Trzanowskie. O godz. 13.00 pochód dożynkowy, o godz. 14.00 obrządek dożykowy. W programie: uczniowie szkoły im. J. Kubisza z Gnojnika, „Dziecka z Trzanowic", ZT „Trzanowice", ZPiT „Zaolzi" z Jabłonkowa, muzyka na cymbałach „Lagan", przegląd talentów, o godz. 18.30 przedstawienie Teatru Cieszyńskiego pt. „Słynne songi", zabawa taneczna „Smolaři".

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu" jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

ŻYCZENIA

Dnia 13 września 2024 obchodzi zacny jubileusz – 85. urodziny, nasza Kochana Mama, Teściowa i Babcia

pani HALINA FOLWARCZNA
z Czeskiego Cieszyna

W dniu urodzin życzymy Ci wszystkiego najlepszego, niech to, co piękne i upragnione będzie w Twym życiu spełnione.

Córka z mężem oraz wnuki Michał i Tomasz.

GŁ-445

WSPOMNIENIA

11 września minęło 5 lat od chwili, gdy pióro poetki

ANIELI KUPIEC
zatrzymało się na ostatniej kartce jej życia

Przypomnijcie sobie z nami poetkę i pisarkę, która umiała tak pięknie widzieć otaczający ją świat.

Na korale kalinowe
spadły krople rosy,
nić pajęczo drży na trowie,
kwitną skromne wrzosy.

To nie miłość, ale jesiyń
płatki róż całuje,
to nie smutek, to mi wrzesiyń
przez serce wędruje.

Wspominają syn, córka i wnuki z rodzinami.

GŁ-457

W sercach naszych i w naszych myślach pozostaniesz na zawsze.

Dnia 13 wrzenia 2024 minęła 18. rocznica śmierci

śp. EUGENIUSZA FEBERA
z Karwiny

O chwilę wspomnień proszą żona Danka i syn Marcin z rodziną.

RK-065

NEKROLOGI

Tak nagle, cichutko, zgasło Twe serce,
nagle w bezruchu zastygły ręce.
Zamilkły usta, oczy nie spojrzały,
świat się bez Ciebie stał nagle tak mały…

W głębokim smutku i bólu w sercu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że nagle dnia 6 września 2024 zmarł w wieku niespełna 79 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Brat, Dziadek, Teść, Wujek, Bratanek i Kuzyn

śp. inż. WŁADYSŁAW CHRAŚCINA, CSc
zamieszkały w Czeskim Cieszynie-Mostach

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 13 września 2024 o godzinie 15.00 w kościele ewangelickim Na Niwach w Czeskim Cieszynie. Zmarły spocznie na cmentarzu w Czeskim Cieszynie.

W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-443

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 11 września 2024 zmarła w wieku niespełna 79 lat

śp. DANA FEBEROWA
zamieszkała w Karwinie-Granicach

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się we wtorek 17 września 2024 o godz. 14.30 z sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie-Raju. W smutku pogrążona rodzina.

RK-066

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 10 września 2024 zmarł w wieku 73 lat nasz Kochany Brat, Wujek, Szwagier

śp. RUDOLF JEDZOK
z Mistrzowic

Ostatnie pożegnanie Zmarłego odbędzie się we wtorek 17 września 2024 o godz. 14.00 w kościele ewangelickim Na Niwach w Czeskim Cieszynie. Zasmucona rodzina.

GŁ-458

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia oraz słowa wsparcia i otuchy w trudnych i smutnych chwilach Szanownemu Panu, Rodzinie i Bliskim z powodu śmierci Matki

śp. HELENY SZYMECZKOWEJ

składają zarząd oraz członkowie Klubu Nauczycieli Emerytów w RC.

GŁ-451

Wyrazy głębokiego współczucia panu Józefowi Szymeczkowi z powodu śmierci

MATKI

składają Konsul RP w Ostrawie oraz pracownicy Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie.

GŁ-459

Ze szczerym i głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o tragicznej śmierci naszego Kolegi

śp. inż. MICHAŁA TARJANA

Wyrazy współczucia rodzinie i bliskim składają zarząd MK PZKO w Karwinie-Frysztacie oraz grupa turystyczna ZiRo-tour.

GŁ-452

OFERTY

KUPIĘ KOMPLETNY werkowy grill na rojberkę albo poszczególne części grilla: motorek, korpus, szpice. Kontakt: 736 137 123. GŁ-423

MALOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW, płotów, elewacji i inne. Tel. 732 383 700. Balicki. GŁ-442

POSZUKUJĘ PRACY w przedszkolu na stanowisku asystenta pedagoga lub niańki. Tel. 736 520 453, e-mail:. brigita.gilova@seznam.cz. GŁ-428

KONCERTY

KARWINA-FRYSZTAT – Zapraszamy na koncert muzyki organowej w ramach festiwalu „Karwińskie organy" 15. 9. o godz. 16.00 do kościoła pw. Podwyższenia św. Krzyża w Karwinie-Frysztacie. Wykonawcy: chór kameralny i schola przy parafii w Karwinie-Frysztacie, Petr Strakoš, Dana Syrkowa, Matyáš Palian – organy.

Dachy – remonty, dachy płaskie
Tel. +48 601 532 642
GŁ-071

GŁ-398

PROGRAM TV

PIĄTEK 13 WRZEŚNIA

TVP 1

6.05 Wichrowe wzgórze (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Akacjowa 38 (s.) **8.45** Ranczo 4 (s.) **9.50** Komisarz Alex 8 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 7 (s.) **11.35** Okrasa łamie przepisy. Indyk inaczej **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedynce. Dziennik pszczoły **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reporterzy (mag.) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **21.05** Komisarz Alex 22 (s.) **22.05** Minuta ciszy (s.)

23.15 Poszukiwany, poszukiwana (komedia polska)

Stanisław Maria Rochowicz, historyk sztuki, zostaje oskarżony o kradzież dzieła sztuki pędzla Bogdana Adamca. Rochowicz postanawia odtworzyć obraz i zwrócić go galerii, ale do tego czasu musi się ukrywać. W kobiecym przebraniu Marysia (Stanisław) podejmuje pracę jako pomoc domowa. Na początku Marysi nie jest łatwo w nowym zawodzie – często zmienia pracodawców. Jednak dzięki temu możemy podglądać peerelowską rzeczywistość – chlebodawcy Marysi to doskonałe przykłady na to, jakich ludzi tworzyła Polska Ludowa...

TVP 2

6.20 Anna Dymna - spotkajmy się. Mateusz Kornecki **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Operacja zdrowie (mag.) **11.50** Lena na Bałkanach. Góry **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.00** Koło fortuny - extra **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Postaw na milion (teleturniej) **21.45** Cudowne lata **22.45** To jest grane **23.20** Kino relaks. Love, Rosie (komedia romantyczna).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Gargoły **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** B&B love (s.) **12.05** Kuchenne rewolucje. Poznań **13.10** Ukryta prawda **14.15** Detektywi (s.) **15.20** Doradca smaku **15.30** Kuchenne rewolucje. Sezonowa **16.35** Ukryta prawda **17.40** Detektywi (s.) **18.45** Fakty, sport, pogoda **19.40** Uwaga! **20.00** Batman (film USA) **23.45** Wszyscy moi przyjaciele nie żyją (komedia polska).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.25** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Twoja Twarz Brzmi Znajomo (pr. rozr.) **22.05** Grzechy sąsiadów (s.) **23.10** Underdog (film sensacyjny).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Bukiet **10.10** 13. komnata Jiřego Helekala **10.35** Losy gwiazd **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wygrana **14.15** Na tropie **14.40** Reporterzy TVC **15.30** Uśmiechy Lídy Baarowej **16.05** Łopatologicznie **17.00** Podróż po południowo-afrykańskim Gautengu **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Komisarz Florence (s.) **21.45** Wszystko-party **22.40** Hercule Poirot (s.) **23.35** Maigret (s.) **1.00** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Dzikie Wyspy Kanaryjskie **9.20** W kamperze po Czechach **10.15** Po Czechach **10.25** Puma - legenda And **11.25** Boisko Putina

12.20 Absolwenci

Rzadka przyjaźń między dwójką gimnazjalistów, którzy w czasie zamachu na Heydricha zdawali egzamin z dorosłości. Pierwszy zginął w Auschwitz jako przedstawiciel wrogiej dla Hitlera rasy. Drugi, syn Niemca, zaciągnął się do Wehrmachtu i jego los do dziś jest nieznany. Niemal detektywistyczne śledztwo w sprawie dawnych kolegów z klasy i historyków w filmie dokumentalnym Mečislava Boráka, Lenki Polákowej i Petry Všelichowej.

13.15 Pierwsze 72 godziny II wojny światowej **14.00** Historia antysemityzmu **14.55** Pekin Daxing: największy port lotniczy na świecie **15.50** Bitwy II wojny światowej w kolorze **16.35** Zapomniane wyprawy **17.00** Osama bin Laden **17.55** Výborná SHOW **18.40** Niesamowita Albania **19.25** Tajemnice starożytnego Egiptu **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Łowca (film) **21.45** Terminator (film) **23.30** Lotnicze katastrofy **0.15** Oddział dla zuchwałych (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** Jedna rodzina (s.) **10.55** Detektyw Monk (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** Mentalista (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Bądź mężczyzną! (film) **22.30** Bad Boys for Life (film) **1.00** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.00** Zoo (s.) **10.20** Policja Hamburg (s.) **12.25** Podkomisarz Brenda Johnson (s.) **13.25** Powrót komisarza Rexa (s.) **14.25** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Czechy i Słowacja mają talent **22.05** Kochamy Czechy **23.50** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

SOBOTA 14 WRZEŚNIA

TVP 1

6.20 Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pełnosprawni (mag.) **8.50** Fascynujące miejsca. Fascynująca Kanada **9.05** Fascynujące miejsca. Fascynująca Szwajcaria **9.30** Ranczo 4 (s.) **10.35** Komisarz Alex 8 (s.) **11.30** Ojciec Mateusz 31 (s.) **12.30** Gwiazdy w południe. Teksas za rzeką (western USA) **14.25** Okrasa łamie przepisy. Piąta ćwiartka **14.55** Skoki narciarskie. Letnie Grand Prix w Wiśle **17.00** Teleexpress **17.35** Kawa z kardamonem (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Profilerka (s.) **21.20** Hit na sobotę. Plan ucieczki (thriller USA) **23.25** Candyman (horror Kanada/USA).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **12.05** Mamaland. Związek (talk-show) **12.50** Tak to leciało! (teleturniej)

16.35 Familiada (teleturniej)

„Familiada" – teleturniejowy hit Dwójki. Świetną atmosferę tworzą: prowadzący Karol Strasburger oraz zapraszane do studia pięcioosobowe drużyny, członkowie rodziny lub przyjaciele, ludzie o wspólnych zainteresowaniach.

14.35 Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2024 **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.30** Dobry tytuł (mag.) **18.00** Słowo na niedzielę. Wiele złych odpowiedzi **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Rodzinka.pl (s.) **20.00** The Voice of Poland 15. Przesłuchania w ciemno **22.20** Gorący pościg (komedia USA).

TVN

6.00 Bugs Bunny Builders **6.15** Kuchenne rewolucje. Kawice **7.10** Kobieta na krańcu świata (s.) **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.25** MasterChef **14.55** Top Model (reality show) **16.35** Anatomia piękna (pr. rozr.) **17.40** Kuchenne rewolucje. Bobowa **18.45** Fakty, sport, pogoda **19.30** Azja Express (reality show) **21.15** Kac Vegas 3 (komedia USA) **23.25** Obecność 2 (horror).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.00** Ewa gotuje **11.30** Moja mama i twój tata (reality show) **13.00** Gliniarze (s.) **15.00** Nasz nowy dom (reality show) **16.05** Piękna i Bestia (film familijny) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.30** Prezydenci i premierzy **19.55** Kabaret na żywo. Kabaret Młodych Panów **22.00** Pearl Harbor (film USA).

TVC 1

6.00 Co umiały nasze babcie **6.25** Łopatologicznie **7.20** Wygrana **7.35** Wacław i leśne ludki (bajka) **8.10** Bajka o hebanowym koniu **9.05** Uśmiechy Petra Čepka **9.45** Gejzer **10.15** Wszystkie zwierzęta duże i małe (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Zachýsek, zvaný Rumělka (bajka) **14.10** Złoty warkoczyk (bajka) **14.55** Profesor ideał (film) **16.25** Hercule Poirot (s.) **17.20** Pociąg dzieciństwa i nadziei (s.) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Cuda natury **21.20** Miłości Petra Štěpánka **22.30** Łowca (film) **0.10** Czarna woda (s.).

TVC 2

6.00 Absolwenci **6.50** Córki i synowie pustkowi **7.45** Europa z lotu ptaka **8.30** Na rowerze po Czechach **8.45** Najpiękniejsze europejskie ścieżki **9.10** Cuda techniki **10.00** Lotnicze katastrofy **10.45** Auto Moto Świat **11.05** Auto Moto Test **11.20** Zmieniająca się planeta **12.15** Babel **12.40** Historie budowli **12.50** Epoka elżbietańska **13.50** Dzikie Wyspy Kanaryjskie **14.40** Wielki napad w Minnesocie (film) **16.10** Tajlandia, rajskie wyspy **17.05** Cudowna planeta **18.00** Rok na planecie Ziemi **19.00** Peru - targowisko cywilizacji **19.25** Zapomniane wyprawy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Wczoraj, dziś, jutro (film) **22.00** Wall Street (film) **0.05** Ostateczna operacja (film).

NOVA

6.10 Dziewczynka z igloo (s. anim.) **6.15** Owca karate (s. anim.) **6.30** Stacyjkowo (s. anim.) **7.20** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **8.10** Wieloskórka (bajka) **9.25** Grzechy dla widzów kryminałów (s.) **10.35** Dzień z TV Nova **10.40** Poradnik domowy **12.00** Dzień z TV Nova **12.05** Wszystko się może zdarzyć! **14.00** Dzień z TV Nova **14.05** Mistrzostwa powiatu (s.) **14.40** Maska (film)

16.50 Mumia powraca (film)

Jest rok 1933. Rick O'Connell i Evelyn są szczęśliwą parą małżeńską. Mieszkają w Londynie, gdzie wychowują ośmioletniego synka Alexa. Ciąg nieprzewidzianych wypadków sprawia, że zabalsamowane ciało Imhotepa powraca do życia w statecznych salach British Museum. Mumia nie daje za wygraną i gotowa jest zrobić wszystko, aby zapewnić sobie nieśmiertelność. W tym samym czasie, w innym zakątku Ziemi, na wolność wydostaje się jeszcze jedna mroczna siła, powołana do życia dzięki tajemniczym rytuałom staroegipskiego mistycyzmu. Swoją mocą jest ona w stanie dorównać, a może i prześcignąć Imhotepa. Kiedy dwie siły podejmują ze sobą walkę, losy całego świata wiszą na włosku. Jedynym ratunkiem może okazać się bezzwłoczna interwencja O'Connellów, którzy w desperacji podejmują próbę uwolnienia globu spod panowania czarnych sił, jednocześnie walcząc o uratowanie swojego syna...

19.30 Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Wszystko się może zdarzyć! **22.00** Black Panther (film) **0.45** Mumia powraca (film).

PRIMA

6.30 M.A.S.H. (s.) **8.50** Autosalon.tv **9.55** Kochamy Czechy **11.50** Czechy i Słowacja mają talent **13.40** Policja kryminalna Powiat (s.) **14.35** Trup w każdej szafie (film) **16.55** Przykłady kształcą (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Duch (s.) **22.45** Rambo: Pierwsza krew (film) **0.35** Zabójczy widok (film).

NIEDZIELA 15 WRZEŚNIA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka)

6.55 Słowo na niedzielę. Wiele złych odpowiedzi

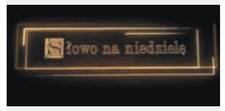

W niedzielnej Ewangelii słyszymy pytanie Chrystusa: kim jestem według was? Odpowiedź Piotra – Ty jesteś Mesjasz – jest więc szczególnie cenna, bo zewnętrznie nie ma żadnych dowodów, śladów, okoliczności które przemawiałyby za takim wyznaniem. Wszystko wokół wydaje się raczej wykrzykiwać wiarę w bóstwa pogańskie. Wyznanie Piotra – i oczywiście pozostałych apostołów – choć pod Cezarą gorliwe i pełne zapału, będzie musiało przejść jeszcze długą i daleką drogę, niejako z dalekiej północy do Jeruzalem. Drogę trudną i bolesną, prowadzącą przez strach, wyparcie się Jezusa, ucieczkę spod krzyża. Tak jest i w naszym życiu...

7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** ZdroWY Plan. In vitro. Szansa na rodzicielstwo **9.05** Giuseppe w Warszawie **10.55** Komisarz Alex 22 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Akademia życia. Henryka i Roman Plichta **13.00** Dożynki Prezydenckie **14.35** Skoki narciarskie. Letnie Grand Prix w Wiśle **17.00** Teleexpress **17.35** Miłość na deser **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Gra z Cieniem (s.) **21.20** Rolnik szuka żony 11 **22.25** Zakochana Jedynka. Eiffel (dramat biograficzny).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.30** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** The Voice of Poland 15 **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Koło fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2024 **16.10** Cudowne lata **17.15** Tamte lata, tamte dni. Karol Strasburger **17.55** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **18.35** Rodzinka.pl **20.00** Midway (film wojenny) **22.20** No... wiadomo **23.05** Jestem najlepsza. Ja, Tonya (dramat biograficzny).

TVN

5.55 Anatomia piękna **6.50** Kuchenne rewolucje. Lublin **7.45** Dzień Dobry TVN **12.00** Kobieta na krańcu świata (s.) **12.40** Co za tydzień **13.20** Totalne remonty Szelągowskiej 7 **14.30** Azja Express (reality show) **16.10** Pinokio (fim kopr.) **18.45** Fakty, sport, pogoda **19.30** MasterChef **21.15** Plan doskonały (thriller USA) **23.55** Batman (film USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.00** Piękna i Bestia (film familijny) **13.50** Kevin sam w domu - po raz czwarty (komedia USA) **15.40** Twoja Twarz Brzmi Znajomo **17.35** Nasz nowy dom (reality show) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.30** Państwo w państwie **19.55** Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami **22.30** Teściowie (s.) **23.00** Kilerów 2-óch (komedia polska).

PROGRAM TV

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Bukiet **6.50** Profesor ideał (film) **8.20** Pieczenie na niedzielę **8.50** Łopatologicznie **9.40** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.10** F.L. Věk (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** O mirtowej pannie (bajka) **14.05** Pająk o szmaragdowych oczach (bajka) **14.45** Jak się mieli babi gniew (bajka) **15.25** Skalpel, proszę! (film) **17.25** Szpital na peryferiach (s.) **18.25** Co umiały nasze babcie **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Docent (s.) **21.25** Posterunkowy Topinka (s.) **22.20** Na tropie prawdy (s.) **23.10** W kręgu zbrodni: San Francisco (s.) **23.55** Pustkowia (s.).

TVC 2

6.00 Fatalne lato 1683: Turcy pod bramami Wiednia **6.40** Benito Mussolini **7.40** Odyseja: prawda czy mit? **8.30** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.45** Poszukiwania utraconego czasu **9.05** Historie.cs **10.00** Pierwsze 72 godziny drugiej wojny światowej

10.45 Tajemnice Joanny D'Arc

Inkwizytor Jean Bréhal, głowa wymiaru sprawiedliwości francuskiego Kościoła, niczym prawdziwy detektyw układa puzzle krótkiego życia Joanny i szuka świadectw jej przyjaciół z dzieciństwa, towarzyszy broni i sędziów. Pasjonujące śledztwo przedstawia jego dzieciństwo w Domrémy, słynne zwycięstwo pod Orleanem i królewską koronację księcia Karola w Reims, fanatyczny proces i samosplenie w Rouen. Animowany dokument pokazuje, jak młoda dziewczyna ze wsi znalazła się w pułapce między religijnymi intrygami a polityczną manipulacją.

11.45 Przygody nauki i techniki **12.15** Nie poddawaj się **12.40** Magazyn chrześcijański **13.10** Magazyn religijny **13.35** Na pływalni z Johnem Jorgensonem **14.05** Tajemnice królewskich pałaców **14.50** Klątwa Tutanchamona **15.45** Dzikie omańskie pustkowia **16.40** Średniowieczne serce Europy **17.05** Krzywa wieża w Pizie **18.05** Archiwalne tajemnice **18.35** Cudowna Albania **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Biały kanion (film) **22.50** W kręgu zła (film) **1.05** Oddział dla zuchwałych (s.).

NOVA

6.05 Dziewczynka z igloo (s. anim.) **6.15** Owca karate (s. anim.) **6.35** Stacyjkowo (s. anim.) **7.25** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **8.15** Policja Modrava (s.) **9.30** My, właściciele domków letniskowych **10.25** Policja Modrava (s.) **11.55** Za pięć dwunasta **13.05** Comeback (s.) **13.40** Bądź mężczyzną! (film) **15.55** 2 młode wina (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **22.50** Odłamki **23.25** Godziny szczytu (film) **1.25** Wszystko się może zdarzyć.

PRIMA

6.25 M.A.S.H. (s.) **8.45** Prima Czechy **9.15** Prima świat **9.50** Incognito **11.00** Partia Terezji Tománkowej **12.00** Poradnik domowy **12.55** Poradnik Pepy Libickiego **14.05** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.50** Poradnik Ládi Hruški **15.45** Duch (s.) **17.00** Wyprawa z tatą (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kobiety biegną (film) **22.25** Mechanik (film) **0.00** Sicario (film).

PONIEDZIAŁEK 16 WRZEŚNIA

TVP 1

6.05 Wichrowe wzgórze (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Akacjowa 38 (s.) **8.45** Ranczo 4 (s.) **9.50** Komisarz Alex 8 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 7 (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedynce. Zwierzęta w ruchu **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reporterzy (mag.) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda

20.30 Teatr Telewizji. Dowód na istnienie drugiego

Dramat zbudowany wokół rzeczywistych spotkań Witolda Gombrowicza i Sławomira Mrożka we Włoszech i Francji, w latach 1965 i 1966. Konfrontacja dwóch pisarzy, którzy wyznaczyli kształt polskiej literatury w XX wieku. Dwa różne stosunki do świata i sposoby bycia. Gombrowicz był ekspansywny, Mrożek cenił sobie prywatność i unikał starć. Pierwszy prowokował, drugi odpowiadał milczeniem.

22.00 Rozmowa **22.30** Świat bez fikcji. Wiadomość od Saszy **23.35** Balans bieli.

TVP 2

6.20 Dobre historie. Dom z duszą **6.50** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Okrasa łamie przepisy. Piąta ćwiartka **11.50** Tańcząca ze światem - Jordania (mag.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Na dobre i na złe (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Barwy szczęścia (s.) **20.55** M jak miłość (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.30** Król (s.) **23.40** Szczęście świata (komediodramat polski).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Sezonowa, **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** B&B love (s.) **12.05** Kuchenne rewolucje. Babice k. Oświęcimia **13.10** Ukryta prawda **14.15** Detektywi (s.) **15.25** Kuchenne rewolucje. Mikołajki **16.35** Ukryta prawda **17.40** Detektywi (s.) **18.45** Fakty, sport, pogoda **19.40** Uwaga! **20.00** Doradca smaku **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** B&B love (s.) **21.30** Totalne remonty Szelągowskiej 7 **22.35** Morderczynie (s.) **23.35** Kac Vegas 3 (komedia USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Dlaczego ja? **11.30** Gliniarze **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.35** Malanowski (s.) **20.20** Megahit. Wojna o jutro (dramat SF USA) **23.25** Wpół do śmierci 2 (film USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Wszystkie zwierzęta duże i małe (s.) **9.45** Obiektyw **10.20** Chwila dla piosenki **10.35** Komicy na piątkę **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Kamera na szlaku **14.30** Piosenki z ekranu **14.55** Szpital na peryferiach (s.) **15.55** Magnum (s.) **16.45** Podróż po Szampanii **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Sprawy I wydziału (s.) **21.10** Reporterzy TVC **21.55** 1883 (s.) **22.40** Maigret (s.) **0.10** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Tajlandia, rajskie wyspy **9.25** Dzikie omańskie pustkowia **10.20** Europa z lotu ptaka **11.05** Prywatne muzea **11.15** Babel

11.45 Epoka elżbietańska

Jeśli myślisz, że wiesz już wszystko o królowej Elżbiecie II, to prawdopodobnie się mylisz. Dzisiejszy dokument podsumowuje jej czcigodne życie i twórczość w kontekście historii świata. Widz ma więc wyjątkową okazję do porównania, jak potoczyła się historia w centrum Imperium Brytyjskiego i jednocześnie na świecie. Czy wiesz na przykład, co robiła królowa, gdy pierwszy człowiek stanął na Księżycu?

12.45 Telewizjny klub niesłyszących **13.15** Magazyn religijny **13.40** Rok na planecie Ziemi **14.40** Tajemnice królewskich pałaców **15.25** Przygody nauki i techniki **15.55** Pojedynek tytanów **16.50** Historia antysemityzmu **17.50** Lotnicze katastrofy **18.35** Praga pijana **19.00** Europa dziś **19.30** Czechosłowacki tygodnik filmowy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Oddział dla zuchwałych (s.) **22.05** Goło i wesoło (film) **23.35** Targowisko próżności (film) **1.50** Magiczne otchłanie.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** Ogólniak z o.o. (s.) **10.55** Detektyw Monk (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** Mentalista (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **21.40** Spece (s.) **22.50** Weekend **23.30** CSI: Kryminalne zagadki Vegas (s.) **0.25** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.00** M.A.S.H. (s.) **9.15** Duch (s.) **10.25** Policja Hamburg (s.) **12.25** Podkomisarz Brenda Johnson (s.) **13.25** Powrót komisarza Rexa (s.) **14.30** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **21.35** Policja kryminalna Powiat (s.) **22.40** Honeymoon (reality show) **23.30** Poradnik domowy **0.10** Policja w akcji.

Pierwsza prywatna orkiestra

Pierwsza w Polsce prywatna, zawodowa orkiestra symfoniczna – Cavatina Philharmonic Orchestra – powstała w Bielsku-Białej. Filharmonicy pod batutą Stanleya Doddsa zadebiutowali w czwartek.

– Bielsko-Biała, przede wszystkim za sprawą cyklicznych festiwali muzycznych oraz koncertów światowych gwiazd, zajmuje ważne miejsce na kulturalnej mapie Polski. Nic więc dziwnego, że już od kilku lat coraz głośniej i śmielej zaczęto mówić o konieczności powołania w mieście orkiestry symfonicznej. Bardzo się cieszę, że to marzenie wielu bielskich melomanów się materializuje – oznajmił w poniedziałek prezydent Bielska-Białej Jarosław Klimaszewski.

Michał Dziuda, założyciel Grupy Cavatina Holding, podkreślił, że stworzenie orkiestry jest czymś nowatorskim i niespotykanym w Polsce.

Prezes honorowy orkiestry Andrzej Kucybała powiedział, że zespół złożony jest z 54 muzyków. Zostali wybrani spośród ponad 760 osób, które zgłosiły się do pierwszego etapu eliminacji. Są to zarówno Polacy, jak i muzycy ze Szwecji, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Niemiec i Nowej Zelandii.

– Naszym celem jest stworzenie orkiestry, która nie tylko prezentuje wysoki poziom artystyczny, ale również jest otwarta na różnorodne style muzyczne i projekty, które mogą przyciągnąć zarówno doświadczonych melomanów, jak i nową publiczność – powiedział menedżer kreatywny orkiestry Jacek Obstarczyk.

(PAP)

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: Frankenstein CZ (13, godz. 10.00); ▲ O Jasiu i Małgosi (16, godz. 10.00); **SCENA CZESKA – KARWINA**: Miluji tě, ale... (14, godz. 19.00).

CO W KINACH

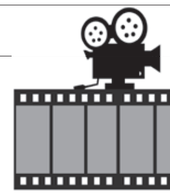

BYSTRZYCA: Tatabojs.doc (14, godz. 19.05).

JABŁONKÓW: Panda i afrykańska banda (13, godz. 17.00).

CZ. CIESZYN – Central: Panda i afrykańska banda (13, godz. 16.30; 15, godz. 15.30); Rodzaje życzliwości (13, godz. 18.30; 15, godz. 19.30); Dziewczyna influencera (15, godz. 17.30).

HAWIERZÓW – Centrum: Ozi. Głos deszczowego lasu (13, godz. 17.00); Rodzaje życzliwości (13, godz. 18.00); Dziewczyna influencera (13, godz. 19.30); Panda i afrykańska banda (14, 15, godz. 17.00); Už tě nemám rád (14, 15, godz. 18.00); Nie mów zła (14, 15, godz. 19.30); Fantastyczne istoty (15, godz. 10.00); Garfield (16, godz. 17.00); Back to Black (16, godz. 18.00); Superagent (16, godz. 19.30).

KARWINA – Centrum: Dziewczyna influencera (13, godz. 17.30; 15, godz. 20.00); Obcy: Romulus (13, godz. 19.30); W głowie się nie mieści 2 (14, godz. 15.00; 16, godz. 17.30); **Beetlejuice Beetlejuice** (14, godz. 17.30); Miki (14, godz. 20.00); Panda i afrykańska banda (15, godz. 15.00); Vlny (15, godz. 17.15); Deadpool & Wolverine (16, godz. 20.00).

Beetlejuice powraca! Po nieoczekiwanej tragedii rodzinnej trzy pokolenia Deetzów wracają do domu w Winter River. Lydię wciąż prześladuje wspomnienie Beetlejuice'a. Teraz jej życie staje na głowie, kiedy jej buntownicza nastoletnia córka, Astrid, znajduje tajemniczą makietę miasteczka na strychu. Tym samym przypadkiem zostaje otwarty portal prowadzący w zaświaty. W obu światach w powietrzu wiszą kłopoty, tak więc kwestią czasu jest, kiedy ktoś trzykrotnie wypowie imię Beetlejuice'a, a podstępny demon wróci, żeby wywołać chaos taki, jaki tylko on potrafi.

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

Na nasze zaproszenie na wycieczkę na Ostry odpowiedziała Urszula Kulikowa. Przysłała współczesne ujęcie schroniska. Archiwalne zdjęcie zostało wykonane w roku 1953 i pochodzi z archiwum Marty Mikulowej z Hawierzowa-Żywocic.
Dziękujemy za współpracę!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

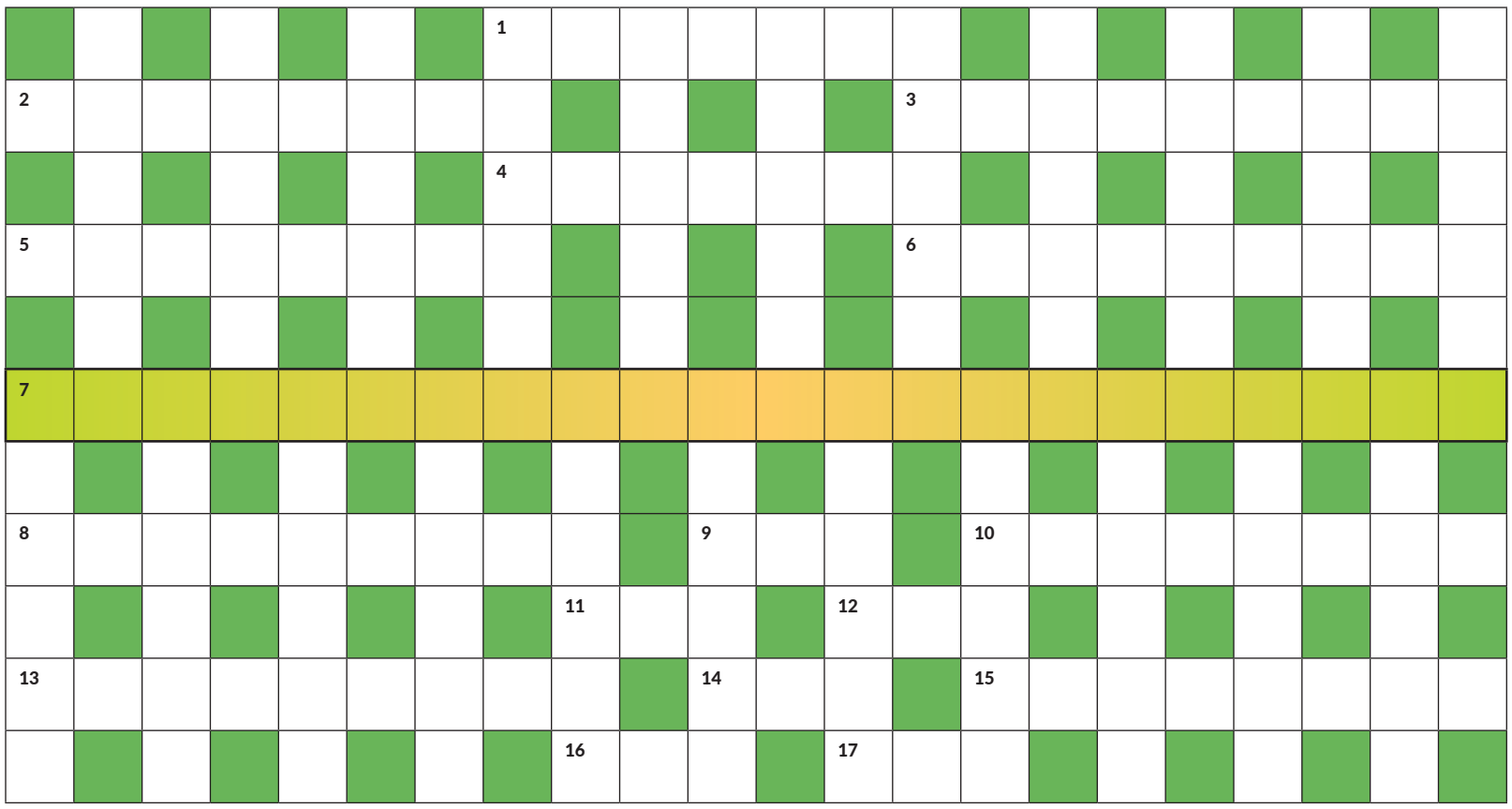

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 25 września 2024 r. Nagrodę z 30 sierpnia otrzymuje **Vladimír Adamec z Ostrawy**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 30 sierpnia:
DASZ POKÓJ,
MASZ POKÓJ

Rozwiązaniem jest przysłowie polskie...

POZIOMO:
1. działko wodne strażaka lub niewielkie działo
2. bezinteresowna chęć służenia innym ludziom, poświęcenia się ich sprawom
3. odnowienie, odświeżenie czegoś, np. jakiegoś przedmiotu, obiektu
4. badacz kultury i języków narodów Indii
5. miasto w Stanach Zjednoczonych, stolica stanu Wirginia
6. członkowie protestanckiej wspólnoty religijnej
7. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
8. ekranizacja książki lub dostosowanie zachowania do wymogów sytuacji i środowiska
9. skrót od British Broadcasting Corporation (Brytyjska Korporacja Radiofoniczna)
10. czcionka komputerowa lub parasol po angielsku
11. imię Beenhakkera, byłego trenera polskiej kadry piłkarskiej
12. haust, na przykład wody
13. gmina w województwie małopolskim, w powiecie krakowskim
14. herbata po angielsku lub nazwa planetoidy, odkrytej przez A. Charloisa
15. człowiek wykazujący się ignorancją, brakiem podstawowej wiedzy
16. motyl krążący wokół lampy
17. duży worek.

PIONOWO:
ABUKIR, ALGIER, AMBONA, AMIDEK, ANKIER, APARAT, ARGALI, BIKORN, BRAHMS, DWUZĄB, EALING, EBCDIC, FRANIA, HABECK, MCEWAN, MEDARD, ROBOTA, TOLEDO, ULEHRA, USTROŃ, WACŁAW, ZMALEĆ.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
AMISZOWIE, IWANOWICE, RICHMOND

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie"

MINISTERSTWO KULTURY | Ministerstwo Spraw Zagranicznych | Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie | Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego | STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

Głos GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS